פולע טאבעלע פון דער מלוכה־לאטעריע זעה 7־טע זייט

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 20 גראשען.

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 73 | Łódź, Sroda 26 marca 1930. | אכטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך, כו אדר תר״ץ | № 73

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. | אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 71־224

פראפ. שימאנסקי זיך צוריקגעצויגען

פון דער מיסיע צו שאפען א נייעם קאבינעט

דער אולטימאטום פון מארשאל פילסודסקי

וואַרשע, 25. (טעלעפאניש פון אונזער ספעצ־קארעספאנדענט) דער היינטיגער טאג האט גע־האלטן זיין דער רעצידירענדער אין דעם פערענדיגען דעם רעגירונגס־קריזיס, און מיינונג האט אויך קיינע פארמיטאג געהערשט אין סיים. מ׳האט צוויי־שען זיך דערצעהלט, אז פראפ. שימאנסקי האט פעסט צו אונטערשרייבן די גאנצע רשימה פון דעם קומענדיגען קאבינעט, נאר ער האלט זי בסוד, ווייל ער זיל פריהער בעקומען די הסכמה פון דעם מארשאל פילסודסקי און דעם מלוכה־פרעזידענט.

אינם ביטאג איז ער דעריבער אוועק אין בעל־וועדער, אין ספעקטאקל פון דער ארמעע, וואו ער האט געוואלט קאנפערירען מיט׳ן מארשאל פיל־סודסקי. דער מארשאל איז אבער דארט נישט געווען, נאר אין בעלוועדער. פראפ. שימאנסקי איז דאן אוועק אין בעלוועדער.

אין סיים האט זיך דערווייל פערזאמעלט א גרויסע עולם דעפוטאטען סענאטארען און זשור־נאליסטען, וועלכע האבען מיט אונגעדולד געווארט אויף זיין צוריקקומען.

דערווייל איז שוין בעוואוסט געווארען די ליסטע פון דעם פראיעקטירטען קאבינעט, אויף וועלכער ס׳האבען צ. א. פיגורירט נייע פערזאנען, ווי צ. ב. סענאטאר באגושעווסקי, (פאר אגראר־רעפארמען) פראפ. הריניעוויעצקי (פאר בילדונג) רעפ. יאן פיל־סודסקי (פאר יוסטיץ ענינים) און צוויי יוצע־פוטעס־יערען: רעפ. בירקא און וואיעוואדע ראטשקעוויטש.

האלב דריי א זייגער איז פראפ. שימאנסקי צוריקגע־קומען פון בעלוועדער און ערקלערט פאר סיים־זשור־נאליסטען, אז אויף דער קאנפערענץ, וואס ער האט אקוראט אפגעהאלטען מיט דעם מארשאל פיל־סודסקי, האט ער אפגעגעבען א בעריכט וועגען דער איצטיגער סיטואציע און ערקלערט אז שאפען א פאר־ציפיסטישען קאבינעט איז אונמעגליך. דאך קאן מען זיך אצט נישט שפילען מיט דער געשאפענער לאגע. פון די גרינדליכע געשפרעכען, וואס ער האט גע־האט מיט די קלובען־פארשטעהער — האט ער גע־הערט דערקלערט פאר׳ן מארשאל — האט ער בע־קומען דעם איינדרוק אז עס ווערט אנגעצייגט די נויטיגע מיר מצד זיי צו שאפען א־ן אטמאספער פון געגענזייטיגען צוטרוי. הגם די פרעסע האט נישט גענסטיג בעלויכטען די דאזיגע קאנפערענצען — האב איך פון זיי בעקומען א גוטען איינדרוק, און איך האלט פאר אויספיהרבאר די מיסיע, וואס דער מלוכה־פרעזידענט האט אויף מיר אנפגעלייגט. איך האב ווייטער געזאגט דעם מארשאל, אז דער נאך־מאי־סיסטעם וואס האלט זיך ביים פרינציפ, אז דער סיים דארף זיך נישט מישען אין אינערליכען גאנג פון רעגירען מיט׳ן לאנד, האט געבראכט זיין פעולה אין דער הינזיכט, וואס די כמעט־פארשטעהער האבען אויף די קאנפערענצען נישט בע־רירט קיין פערזאנעלע אנגעלעגענהייטען. דערצו האט פילסודסקי געענטפערט, אז פוילען געניסט טאקע צוליב דעם פון פולער אנערקענונג אין אויסלאנד, מחמת דער סיסטעם פון דער רעגירונגס־ארבייט איז זנעווארען א הויך־קוואליפיצירטער, די ראיה — האט ווייטער געזאגט ער פריהער געבראכט — האט זיך ערקלערט פון 10 יאהר, ווערט איצט ער־לערנט צו ערלעדיגן פון 10 מינוט... אויב אבער ביים נייעם קורס וועלען די דעפוטאטען ווייטער אנהויבען אריינמישען זיך אין רעגירונגס־ענינים, וועלען מי־זיי ווידער האבען פאר שטאבילע געסט אין די קאנ־צעלאריעם און ביוראס, און די ארבייט פון דער רעגירונג וועט דערפון שטארק ליידען.

פילסודסקי האט ווייטער דערקלערט: „איך וועל נישט אויפנעהמען דעם רוף, און איך זעה דאך, אז די דעפוטאטען ווילען שלום, ווייל איך האב זיי פערזאגט אין א בלינד געסעל. איך וויל אבער האבען די גאראנטיע, אז דאס ווערק, וואס איז דורך מיר מיט אזוי פיל מיה געשאפען געווארען זאל נישט פערניכטעט ווערען. דעריבער שטעל איך ארויס פון מיין זייט פאלגענדע תנאים: 1) די דעפוטאטען און די פארטייען זאלן זיך נישט מישן אין די פראגעס פון דער רעגירונג און נישט אין די פער־זאנאלן פון די מיניסטארען; 2) די דעפוטאטען און פארטייען זאלן זיך נישט ארייננמישן אין די ... פערבינדונגען מיט׳ אנגענומענעם ביורושעט; 3) זיי זאלן צוריקציען פון רעגיל־טיגען אגענדעם פון ביורושעט דעם פאראג אף 6 פון פינאנץ־געזעץ (אין דעם דאזיגען פאראגראף ווערט גערעדט וועגען דער שארפער פעראנטווארט־ליכקייט פון פינאנץ־מיניסטער, אויב דער ביורושעט ווערט איבערשריטען. רעד.), און 4) דער סיים זאל זיך מינדעסטענס א האלב יאהר נישט צוזאמענקומען.

4 נאכמיטאג איז פראפ. שימאנסקי אוועק צום מלוכה־פרעזידענט, וועלכען ער האט אפגע־געבען א בעריכט פון זיין ביז־איצטיגער ארבייט און פון דער קאנפערענץ מיט׳ן מארשאל פילסודסקי.

דערנאך ווייט און א זייגער האט ער אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט די פארשטעהער פון די קלו־בען, פאר וועלכע ער האט אפגעגעבען בעמעלכבע בעריכט, און דערביי דערקלערט, אז ער האלט דעם מארשאלס בעדינגונגען פאר גערעכטע, אז ער סאלידאריזירט זיך מיט איהם, און אז דער מארשאל איז א פערזענליכקייט, אהן וועלכער די רעגירונג קאן זיך נישט בעגעהן.

ווי נאר מען האט זיך דערוואוסט וועגען די בעדינגונגען פון מארשאל פילסודסקי האבען די קלובען אפגעהאלטען בעראטונגען, אויף וועלכע עס זענען אנגענומען געווארען ענטשפרעכענדע רעזאלוציעס און עס זענען פערעפענטליכט און איבערגעגעבען גע־ווארען דעם פראפ. שימאנסקי בעזונדערע דעקלא־ראציעס. די בעראטונגען פון די בעזונדערע קלובען האבען געדויערט ביז האלב צוויי ביינאכט, און זענען אפגעהאלטען געווארען ביי א זעהר נערוועזער שטימונג.

מ׳האט זיך משמעות אפגעגעבען א דין וחשבון, אז מ׳שטעהט ערב גרויסע געשעהענישען.

אין דער דעקלאראציע פון די ענדעקעס ווערט צ. א. געזאגט אז פון דעם מארשאל פילסודסקיס פונקטען זעהען זיי איין, דאס ער פערלאנגט די דע־פוטאטען זאלען זיך אפזאגען פון זייערע פליכטען און רעכט, וואס די קאנסטיטוציע לייגט אויף זיי ארויף, און אז זיי זאלען שפילען בלויז א מין פארלאמענט־קאמעדיע, אויף וואס קיינער פון זיי איז נישט מסכים.

אין נאמען פון יוד. „קאלא״ האט רעפ. הארט־גלאס איבערגעגעבען די דעקלאראציע, אין וועל־כער ס׳ווערט צ. א. אין אנהויב געזאגט כמעט דאס זעלבע, נאר ווייטער ווערט צוגעגעבען: „מיר זעהען אין די בעדינגונגען פון מארשאל פילסודסקי דאס אפשאפען פון דער קאנסטיטוציע, און די ביז־איצ־טיגע מלוכה־ארדנונג. היות אבער, ווי מיר האבען געשוואוירען אויף דער קאנסטיטוציע נישט צו ענ־דערען די מלוכה־ארדנונג אין פוילען — זענען מיר אין דעם איצטיגען מאמענט נישט בערעכטיגט און מיר קאנען נישט די איבערגערמאהנטע בעדינגונגען פון מארשאל פילסודסקי אננעהמען״.

אין מיטען די בעראטונגען פון די קלובען איז דער פראפ. שימאנסקי צוריקגעקומען פון מלוכה־פרעזידענט, — וועלכען ער האט געבעטען, ער זאל איהם בעפרייען פון דער מיסיע צו בילדען א נייע רעגירונג — און ער האט מיטגעטיילט די זשורנא־ליסטען, אז דער מלוכה־פרעזידענט האט איהם פון דער מיסיע בעפרייט.

ביז שפעט אין דער נאכט האבען געדויערט די בעראטונגען פון בעבע־קלוב. פולק. סלאוועק איז צוגעשטאנען, אז מ׳זאל אקצעפטירען דעם מארשאלס בעדינגונגען. מ׳גיט אבער, אז דארט האט געהערשט אין דער הינזיכט א שטארקע חלוקי־דעות. צום סוף פון זיין דעדע האט סלאוועק געזאגט, אז אויב דער קלוב וועט נישט איינשטימען, גיט ער זיך און אין דימיסיע. דערווייל האט נאך דער דאזיגער קלוב נישט אפגעגעבען זיין דעקלאראציע.

מארגען פריה הויבט זיך, אלזא, אן דער נאנ־צער ענין אויפסניי...

מ׳שמועסט וועגען פונאנדערלאזען דעם סיים, און אז מען וועט איבערגעבען סלאוועקן די מיסיע פון בילדען א רעגירונג, ווייל דער מארשאל אליין האט נאך נישט ברעה צו שטעלען זיך בראש פון דער רעגירונג.

פראצעס פון 4 יודען אין ירושלים

6 חדשים זענען זיי געווען געשמידט אין קייטען; היינט האט מען זיי בעפרייט

ירושלים, 25 (י. ט. א. טעלעגראפיש). היינט איז פארגעקומען דער פראצעס געגען די פיער יודען פון מאה שערים, וואס זענען בעשול־דיגט געווארען אין ערמארדען אנ׳אראבער אין דעם ערשטען טאג פון די אומרוהען. דאס געריכט האט זיי אלע בעפרייט. ביז׳ן פראצעס זענען די דאזיגע 4 יודען געזעסען אין טורמע 6 חדשים, געשמידט אין קייטען.

סאוויעטען טראנספארטירען ספרי־תורות קיין אמעריקא

דאנציג, 25. (טעלעפאניש דורך י. ט. א.) אין דאנציגער פארט איז אנגעקומען א טראנספארט ספרי־תורות פון סאוויעט־רוסלאנד. די ספרי־תורות ווערען געלאדענט אויף שיפען און אפטראנספאר־טירט קיין אמעריקא. דער אפזענדער איז דער האנ־דעלס־קאמיסאריאט אין מאסקווע און דער אפנעה־מער דער „אמטארג״ אין ניו־יארק.

ריזיגע טרויער־אקאדעמיע

נאכ׳ן לארד באלפור אין לאנדאן

לאנדאן, 25. (י.ט.א. טעלעגראפיש) דעם קומענדיגען דינסטאג וועט אין דעם גרעסטען זאל פון לאנדאן, אין „אלבערט־האל״ פארקומען א טרויער־אקאדעמיע צום אנדענק פון לארד באלפור, ארגאניזירט דורך דער יודישער אגענץ. אין דער אקאדעמיע וועלען זיך בעטייליגען: לארד מעל־טשעט, וועלכער איז אגב היינט צוריקגעקומען פון זיין רייזע איבער דרום־אפריקא, טעסיל — קוזין פון לארד באלפור, געוו. מיניסטער עמערי, פרוי פון פינאנץ מיניסטער סנאודען, קאלאנעל וועדזשוואוד, ד״ר חיים ווייצמאן און נחום סאקאלאוו.

דער קריזיס אין דער ענגלישער טעקסטיל־אינדוסטרי

לאנדאן, 25 (ספ. טעל.) נעכטען האט דער טעקסטיל־ארבייטער פערבאנד בעהאנדעלט דעם פראיעקט פון די ארבייטסגעבער וועגען פער־קלענערען די ארבייטער־לוינען. בעת דער אפשטי־מונג האבען זיך דריי פערטעל דעלעגאטען ארויס־געזאגט געגען דעם פארשלאג. מ׳דארף דעריבער דערווארטען, אז אין קור־צען וועלען פארקומען נייע אונטערהאנדלונגען וועגען אופן צו בעקעמפען דעם קריזיס אין דער וואל־טעקסטיל־אינדוסטריע. אויב ס׳וועט נישט קו־מען צו קיין פערשטענדיגונג וועלען 200 טויזענד ארבייטער בלייבען ארבייטסלאז.

אנ׳עראפלאן־שרפה מיט 3 מענשליכע קרבנות

ניו־יארק, 25. (א.ט.א.) אויף א ספארט־עראפלאן, וואס געהערט צו א פילם־ארטיסט איז אויסגעבראכען א שרפה, בעת דער עראפלאן האט זיך געפונען 700 מעטער הויך. דער עראפלאן איז אראפגעפאלען און האט הינטער זיך בעגראבען די דריי פערזאן, וואס האבען זיך אין איהם גע־פונען: א פרוי און 2 מענער. פון די עראפלאן־חורבות האט מען ארויסגענומען דריי פערקויהלטע קערפערס.

יובילעי פון שריפטשטעלער נ. פראנק

פאריז, אינגיכען ווערט פופצעהן יאהר, זייט דער בעקאנטער שריפטשטעלער און זשורנאליסט ה׳ נ. פראנק האט אנגעהויבען זיין ליטעראריש טעטיגקייט אין פאריז. א גרופע יודישע שריפטשטע־לער און קולטור־טוער אין פאריז האבען בע־שלאסען צו פייערען דעם יובילעי פון דעם פאפולער־רען פאריזער שרייבער, עס האט זיך געשאפען אן איני־ציאטיוו־קאמיטעט, אין וועלכען עס זענען אריינגע־גאנגען די ה״ה שעף־רעדאקטאר ש. י. יאצקאן, דער בעקאנטער פובליציסט און עסקן ישראל עפרויקין, דער יודיש־רוסישער פובליציסט ם. בערכין, די בע־קאנטע קינסטלער מאנע קאץ און מאקס באנד און די מיטארבייטער פון „פאריזער היינט״ ווער. א. אלפערין, דר. א. ווערבוך, פערין. י. גראדזענסקי, י. ראמסקי.

דער ענגערער קאמיטעט האט צונויפגערופען א פערזאמלונג פון פארשטעהער פון די ברייטע פאריזער יודישע געזעלשאפטליכע קרייזען, בכדי צו בילדען א גרעסערען קאמיטעט, וואס זאל איינ־ארדנען א יובילעי־פייערונג פאר נ׳ פראנק.

מ'ברעכט מעבעל, מ'פייפט, מען ליארעמט

אויסערגעוועהנליך-סקאנדאליעזע זיצונג פון דער בודזשעט-קאמיסיע

ווארשא, 25 (טעלעפאניש פון אונזער סיים-קארעספאנדענט). די היינטיגע זיצונג פון דער בודזשעט-קאמיסיע, וואס איז צונויפגערופען געוואָרען, כדי צו ערלעדיגען די אויסבעסערונגען פון סענאט צום בודזשעט, איז געווען זעהר שטורמיש. אזא סקאנדאל איז נאך נישט געווען זייט די לעצטע דריי סיימען אין פוילען. מ'האט געבראכען מעבעל, געקלאפט אין די שטענדערס, און מיט געוואלד האט מען זיך בעמיהט אוממעגליך צו מאכען די זיצונג פון דער קאמיסיע.

ביים עפענען די זיצונג פון דער בודזשעט-קאמיסיע זענען די מיטגלידער פון „בעבע" נישט געווען אנוועזענד. דער פארזיצענדער דעפ. וויזשיקאווסקי האט אינפארמירט וועגען דער נייער איינטיילונג פון די ערטער אין דער בודזשעט-קאמיסיע פאר די בזונדערע קלובען. דאן איז אנפערטרויט געווארען דעם דעפ. קארנעצקי (נ.ד.) צו רעפערירען אויפ'ן פלענום דאס געזעץ וועגען צוגאב-קרעדיטען אויפ'ן יאהר 1928 און 1929.

אין דעם אויגענבליק זענען אין זאל אריינגעקומען מיטאמאל אלע פארשטעהער פון ב. ב., וואס געהערען צו דער קאמיסיע.

דעפ. קאזלאווסקי פון „בעבע" האט געפאדערט א ווארט און ערקלערט, אז זיין קלוב האט אויף איינע פון די פריהערדיגע זיצונגען פארגעלעגט אפצולעגען די זיצונגען ביז ס'וועט געשאפען ווערען די נייע רעגירונג. אמת, אז נאכדעם זענען שוין פארגעקומען צוויי זיצונגען פון דער קאמיסיע, אבער אויך זיי זענען בעטראכט געווארען נישט-בעדייטענדע פראגען. איצט אבער געפינען זיך אויף דער טאג-ארדנונג די אויסבעסערונגען פון סענאט צום בודזשעט, צו וועלכער „בעבע" גיט צו א גרויסע בעדייטונג, דעריבער בעניית דער רעדנער דעם פארשלאג וועגען אפלעגען די זיצונג.

אקעגען דעם דאזיגען פארשלאג טרעט ארויס דעפ. טשאפינסקי (פ. פ. ס.) בעמערקענדיג, אז עס איז געבליבען זעהר ווייניג צייט צו ערלעדיגען די אויסבעסערונגען פון סענאט און די פליכט פון דער קאמיסיע איז דאס צו טון, נאכמעהר, אז דער מארשאלעק שימאנסקי איז זיכער, אז ער וועט אין די נאהענטסטע טעג שאפען די רעגירונג.

אויך דער פארזיצענדער פון דער קאמיסיע דעפ. וויזשיקאווסקי איז געגען דעם פארשלאג.

דאן האט גענומען א ווארט דער פארזיצענדער פון „בעבע"-קלוב, פולק. סלאוועק, וועלכער האט ערקלערט: נישט מיר זענען שולדיג. אינ'ם רעגירונגס-קריזיס און אין דעם, וואס דער פרעזידענט האט איצט זארגען וועגען ערלעדיגען דעם קריזיס. מיר האלטען, אז אין דעם פעריאד זענען די זיצונגען נישט דערלאזבאר, און מיר האבען בעשלאסען נישט צו דערלאזען צו זיי, נישט אפשטעלענדיך ביים בענוצען אפילו די שארפסטע מיטלען.

פארזיצער וויזשיקאווסקי: די ערקלערונג פון פרעזעס סלאוועק, וועלכע ענטהאלט דראהונגען, קען איך נישט נעהמען צו קענטניש, און נישט דערלאזען צו א דיסקוסיע איבער איהר.

ביי דער אפשטימונג איז אפגעווארפען געווארען דער פארשלאג פון דעפ. קאזלאווסקי (ב. ב.) וועגען אפלעגען די זיצונג.

דאן האט אין דער אפוועזענהייט פון רעפערענט פראפ. קשיזשאנאווסקי, די אויסבעסערונגען רעפערירט דעפ. וויזשיקאווסקי. דעם פארזיץ האט איבערגענומען דעפ. טשערטווערטינסקי.

אין דעם מאמענט ברעכט אבער אויס א געוואלדיגער סקאנדאל. די דעפוטאטען פון ב. ב. קלאפען אין די טישען, שרייען און סקאנדאלעווען, אזוי אז מ'הערט נישט קיין איין ווארט פון רעפערענט.

דער פארזיצער טשערטווערטינסקי האט דאן פארארדענט אריינצוטראגען א גרויסע טאוועל, כדי מ'זאל זיך קענען אריענטירען אין די אפשטימונגען.

דעפ. סטראנסקי (ב.ב.) האט גענומען די טאוועל צוזאמען מיט'ן שטענדער און זי אוועקגעווארפען אן א זייט. די דעפוטאטען פון פ.פ.ס און „וויזוואלעניע" ווילען ווידער די טאוועל אוועקשטעלען. דאן נעהמט דעפ. וואיטאוויטש פון ב.ב. און ווארפט ארויס די טאוועל אין קארידאר.

די איבריגע דעפוטאטען פון ב.ב. שטעלען זיך אוועק הינטערן פארזיצענדען און נעבען דעם רעפערענט און שטערען דאס פיהרען פון דער זיצונג. דעפ. סטראנסקי (ב.ב.) קלאפט מיט א שטוהל אויפ'ן פרעזידיום-טיש, אנ'אנדערער דעפוטאט פון ב.ב. רוקט ארויס דעם שטוהל פון רעפערענט, דער סקאנדאל הערט נישט אויף. דער פארזיצענדער האט דעריבער ערקלערט א הפסקה אויף 10 מינוט.

די ב.ב.-דעפוטאטען האבען אבער נישט פערלאזען דעם זאל. דעפ. יערוועלסקי פערנעמט דעם שטוהל פון פארזיצער. ווען דער וויצע-מארשאלעק טשעטווערטינסקי בעניית די זיצונג קען ווידער קיינער נישט קימען צום ווארט, ווייל דער סקאנדאל איז נאך גרעסער, מ'ברעכט די מעבעל, מ'פייפט, שרייט א.א.וו.

ביי דער דאזיגער לאגע ערקלערט דער פארזיצער, אז, היות קיינער האט זיך נישט פערשריבען צום ווארט, האלט ער אלע אויסבעסערונגען פון סענאט פאר אנגענומען en-bloc.

נאך דער דאזיגער ערקלערונג האט דער וויצע-מארשאלעק טשעטווערטינסקי געשלאסען די זיצונג.

צווישען די דעפוטאטען פון ב. ב., וועלכע האבען זיך גרופירט הינטער דעם פרעזידיום-טיש, האט אויסגעבראכען א געלעכטער און זיי האבען געדראהט מיט ווייטערדיגע סקאנדאלען, אויב ס'וועלען צונויפגערופען ווערען זיצונגען אין דער צייט, ווען ס'וועט דויערען דער רעגירונגס-קריזיס.

ווארשא, 25. טעלעפאניש פון אונזער סיים-קארעספאנדענט) שוין פון סאמע אין דערפריה אן האבען אין די סיים קולוארען קורסירט קלאנגען, אז עס גרייט זיך א גרויסער שטורם מצד די ב. ב.-דעפוטאטען, און אז זיי וועלען זיך נישט אפשטעלען פאר די שארפסטע מיטלען, כדי צו שטערען די זיצונג.

מען גיט איבער, אז די סיים-קאנצעלאריע קלאגט אן אין געריכט די ב.ב.-דעפוטאטען פאר צוברעכען דאס מעבעל.

געשלאסען די צאל-קאנפערענץ אין גענף

15 מלוכות אונטערשריבען דעם צאל-אפמאך

גענף, 25. (אטא) היינט ביינאכט איז גע-שלאסען געווארען די צאל-קאנפערענץ. ס'זענען אונטערגעשריבען געווארען פאלגענדע אפמאכען:

1) אנ'אפמאך וועגען פערלענגערען אויף א יאהר די האנדעלס-אפמאכען.

2) א פראטאקאל וועגען ווייטערדיגע ווירט-שאפטליכע אונטערהאנדלונגען.

אין דער קאנפערענץ האבען אנטיילגענומען 31 מלוכות, פון זיי 27 אייראפעאישע, זייערע אונ-טערשריפטען האבען געלעגט פאלגענדע מלוכות: דייטשלאנד, עסטרייך, בעלגיען, ענגלאנד, פינלאנד, פראנקרייך, איטאליען, עסטלאנד, לוקסענבורג און די שווייץ. די איבריגע מלוכות וועלען קענען אונ-טערשרייבען די אפמאכען ביז'ן 15-טען אפריל.

טראצקי איז שווער קראנק

און בעט זיך מ'זאל איהם אריינלאזען קיין דייטשלאנד

בערלין, 25. (ספ. טעל.) די דייטשע צייטונגען דערוויסען זיך, אז טראצקיס פריינד האבען אונטערגענומען אין בערלין און פאריז נייע בעמי-הונגען וועגען בעקומען אזיל-רעכט פאר דעם פער-טריבענעם טראצקי.

טראצקי, וועמענס געזונד-צושטאנד האט זיך לעצטענס שטארק פערערגערט, באמבארדירט מיט דרינגענדע טעלעגראמען, אז אויב ער וועט נישט האבען די מעגליכקייט זיך צו קורירען אין א דייטשען אדער פראנצויזישען קוראָרט, זאגען זיך די דאק-טוירים אפ איהם צו דערהאלטען ביים לעבען.

אין די לעצטע טעלעגראמען פערזיכערט טראצ-קי, אז ער וועט נישט פיהרען קיין שום פאליטישע טעטיגקייט.

יונגער ארבייטער דערשיסט דעם פאטער פון זיין געליבטער

דארטמונד, 25. (אטא) אין דארטמונד איז פארגעקומען א בלוטיגער מארד. א יונגער אר-בייטער האט געפיהרט א ליבע מיט דער יונגער טאכטער פון שמיד נאוויצקי. דער פאטער פון מיידעל האט איהר געשטערט צו טרעפען זיך מיט איהר געליבטען. זי איז אבער צו איהם אוועק-געגאנגען, ווען דער פאטער האט דאס פארעל גע-טראפען אין גאס און גענומען מאכען פארווארפען דער טאכטער, האט זיך איהר געליבטער אויסגע-דרעהט און פון א רעוואלווער דערשאסען נאוויצקין.

אומגעקומען דער בעריהמטער באנדיט צאצא

אטען, 25. (אטא) אין א שווערען קאמף צווישען דער שייקע פון בעריהמטען באנדיט צאצא מיט אנ'אפטיילונג זשאנדארמען, איז צאצא און נאך צוויי באנדיטען אומגעקומען. צאצא איז געשטאנען בראש פון איינער פון די געפעהרליכסטע באנדעס אויפ'ן באלקאן. די דאזיגע באנדע האט פאראראה-רען פערהאלטען א גרויסע עקספראפריאציע פון 60 פערזאן און זיי אינגאנצען אויסגעראבירט. ווען מען האט פאר זיי געגעבען א גרויסע סומע אויסלייז געלד.

שוידערליכער מאסען-מארד

ערמארדעט די פרוי, די שוויגער און שטיף-טאכטער און בעגעהט זעלבסטמארד

בערלין, 25. (אטא) אין לידענשייד האט דער פישהענדלער יאבלאנסקי ערמארדעט זיין פרוי זיין שטיפטאכטער און זיין שוויגער. דאן האט ער זיך אליין דערשאסען. די סיבות פון שרעקליכען מאסען-מארד זענען געוועזען די שווערע פערהעלט-נישען אין דער פאמיליע יאבלאנסקי, האט מיט זיין פרוי נישט געלעבט בשלום און היינט האט געזאלט פארקומען אין געריכט זייער גט-פראצעס.

1 מיליארד פראנק קרעדיט

פאר געליטענע פון דער פערפלייצונג

פאריז, 25. (ספ. טעל.) דער פארלאמענט האט אנגענומען דעם פארשלאג וועגען געבען 1 מיליארד פראנק קרעדיט פאר די געליטענע פון דער לעצטער פערפלייצונג.

מורא'דיגע שרפה אין אמעריקא

4 מיליאן דאלאר שאדען

ניו-יארק, 25. (ספ. טעל.) אין פארט הורי-כע האט געדויערט 20 שעה. 300 אויטאס, וועלכע זענען געשטאנען גרייט צום אויפלאדענען זענען פער-ניכטעט געווארען, די שאדענס בעטרעפען 4 מי-ליאן דאלאר.

לאדזשער קאמעראל-טעאטער „אררט"
ליטערער. ליטער: משה בראדערזאן, דירעקטאר: יוסף סטרוגאטש
קאמפאזיטאר: דוד בייגעלמאן.
אל. 1. מאי 2
פריהער ענגל, זאל
היינט, מיטוואך, 9.30 אין אוונט א פאפולערע פאר-שטעלונג צו ביליגע פרייזען פון 1—3 זל. ס'ווערט געשפילט
„וכל מאמינים שהוא"
פריילליך געמישט פראגראם.
קאנפראנסיער: נ. רייכענבערג. גארדעראבע נישט פערפליכטענד.
בילעטען צו בעקומען יעדען טאג פון 11—1 מיטאג און פון 5 נאכמ. ביי דער קאסע פון טעאטער.

ליגה למען ארץ ישראל העובדה בלודז. • ליגע פארן ארבייטענדן ארץ ישראל אין לאדז.
זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20
דאנערשטאג, דעם 27. ד. ח. 8.30 אין אוונט קומט פאר א
תל-חי-אקאדעמיע
בעטייליגטע: מ. ניישטאט, סעקרעטאר פון די לייטונג פון פ.א.פ. אין א"י, גדליהו געלער פון פתח תקוה, צבי לוריע פון א"י און ב. קארייזמאן פון ווארשא. רעציטאציעס-ח' יחיאל ראזענצווייג, ארקעסטער פון „בר-כוכבא", לעבעדיגע בילדער פון חלוצים-לעבען אין א"י אויסגעפיהרט דורך די חברים „גורדוניה" און „השומר הצעיר".
די איבערגעבליבענע בילעטען ביי דער קאסע פון „פילהארמאניע".

נאך קורצע, שווערע ליידען איז נעכטען געשטארבען אין עלטער פון 55 יאהר מיין ליבער מאן, אונזער געטרייער און אונפערגעסליכער פאטער, שוויגערפאטער, ברודער, שוואגער און אנקעל
נ. ע.
ב"ר אברהם אלחנן ז"ל ווארשאווסקי
די לויה קומט פאר היינט, מיטוואך, דעם 26-טען מערץ 12 א זייגער בייטאג פון טרויער-הויז קאנסטאנטינער 24, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער
די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

בעקאנטמאכונג.
זונטאג, דעם 6 אפריל 1930, 4 א זייגער נאכמ. צום ערשטען טערמין קומט פאר אין לאקאל פון „נותן לחם", סאלנא 14, די
יעהרליכע אלגעמיינע פערזאמלונג
פון דער תלמוד-תורה „עץ החיים" ביי „עזרת עולים" פולנאצנא 7
מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג: 1) ערעפנונג פון דער פערזאמלונג; 2) וואה-לען פון א פארזיצענדען; 3) בעריכט פון דער פערוואלטונג; 4) בודזשעט פאר'ן יאהר 1930; 5) וואהלען פון א נייער פערוואלטונג; 6) פרייע פארשלאגען.
בעמערקונג: אויב ס'וועט ביים ערשטען טערמין נישט ערשיינען די נעגוגע צאהל מיטגלידער, קומט די זעלבע פערזאמלונג פאר דעמזעלבען טאג 7 א זייגער אוונט און וועט גילטיג זיין ביי יעדער צאהל אנוועזענדע מיטגלידער. מיטגלידער וועלכע האבען נישט ערלעדיגט זייער מיט-גלידס-בייטראג, פערליערען דאס שטים-רעכט.
די פערוואלטונג.

היינט, מיטוואך, ד. 26. ד. ח. פינקטליך 8 אוונט קומט פאר אין לאקאל פון בעקער-צעך (וואסאדניא 57)
א טרויער-אקאדעמיע
געווידמעט דעם יונגפערשטארבענעם חבר, עסקן און אונערמיד-ליכען האנדווערקער טוער ב"ע
אליעזר וואלף פינגערהוט
צו וועלכער אלע פריינד פון פערשטארבענעם, האנדווערקער-ארגאניזאציעס ווערען איינגעלאדען.
די יודישע פאלקס-פארטיי אין לאדז

Dr. med. ALBERT GOTLIEB
Piotrkowska 26, tel. 177-50
אקושער און ספעציאליסט פון פרויען-קראנקהייטען.
נעהמט אן אין דערהיים פון 3—6 אוונט און אין לעטשניצע „Vita", ביעטריק. 45

אנ'ארט צו שלאפען
פאר אנ'אנשטענדיגען יונגנמאן, איז אפצוגעבען.
פאמארסקא 14, אין אפ. 2 שט. ביי לאקי.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז דינסטאג כ"ה לחודש אדר געשטארבען דער לאנגיעהריגער מיטגליד פון אונזער חברה
נ. ע. מאכיל שעראדזקי
גבאי פון „שומרי שבת" זגערזשער 76
די לויה קומט פאר היינט, מיטוואך, 12 א זייגער בייטאג פון טרויער-הויז זגערזשער 76. אלע מיטגלידער ווערען אויפגע-פאדערט איהם אפצוגעבען דעם לעצטען כבוד.
די פערוואלטונג פון „שומרי-שבת" לאדז
אלטשטאט, אלעקסאנדריסקא 19

לאדז
26 מערץ 1930

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז
26 מערץ 1930

מ'דארף מאביליזירען אלע כוחות צום שוץ פון ציוניזם

רעדעס אויף א רעוויזיאניסטישער פערזאמלונג אין לאנדאן

לאנדאן, (יט"א). אונטער'ן פארזיץ פון דר. שווארצמאן איז דא פארגעקומען א גרויסע רעוויזיאניסטישע פאלקס־פערזאמלונג, גערופען דורך די פערטרעטער פון ציוניסטישען אקציאנס קאמיטעט.

אין זיין עפענונגס־רעדע האט דר. שווארצמאן בעהויפטעט, אז דער בריוו פון שפעטער־פער־ לארד באלפור, דער נאמען פון פערשנאל בעקומען האט דר. שווארצמאן ערקלערט, אז אויף אייביג פערבונדען מיט דער שטרעבונג אויפצובויען ארץ ישראל און די יודישע נאציע. באלפור'ס טויט איז אנגעהויבען פערלוסט אין אנטוויקלונג באלפורס, דעם ציוניזם דראהט איצט א גרויס געפאהר, מען טיילט מיט, דאס דער בעריכט פון דער אויספארשונגס־קאמיסיע איז געפאסט אין אנטי־באלפור גייסט, ווייל עס בעדייט אז דער בעריכט איז אנטי יודיש, מיר האבען זיך איצט, ווי מיר טוען דאס אלעמאל צו די יודישע מאסען, און ערקלערען, אז דאס דער גורל פון ארץ־ישראל און פון די ציוניסטישע אידעאלען איז אין זייערע הענד. איצט דארפען מאביליזירט ווערען אלע פאליטישע פאקטארען, די גאנצע קראפט פון די יודען אויף דער וועלט, כדי צו פערטיידיגען די פאליציטוגנען וואס זענען ערטיילט געווארען די יודען און זענען גאראנטירט געווארען דורכ'ן פעלקער־בונד.

דר. ברודצקוס האט אין זיין רעדע אנגעוויזען, אויף דער נויטווענדיגקייט צו געזינען די אונטערשטיצונג פון דער ניט־יודישער פרעסע פאר די יודישע ארץ־ישראל־פאסטולאטען.

ה' מאיר גראסמאן האט אין זיין רעדע ערקלערט, אז די ציוניסטען זענען געקומען, כדי צו זאגען דעם אמת וועגען דער איצטיגער לאגע פון ציוניזם, וואס איז זעהר טונקעל, די גאנצע קראפט פון דער ארץ־ישראל־רעגירונג איז געגען נעגעבן פערגרעסערען דעם יודישען ערד־בעזיץ.

די רעזאלוציעס, וואס זענען אנגענומען געווארען דורכ'ן אקציאנס־קאמיטעט, זענען נישט קלאר און נעבעלדיג. אויב די עקזעקוטיווע האט נישט ברעה צו פיהרען אן ענערגישע אקציע האט פערענדיגט ה' גראסמאן — דארף זי בעפרייען דעם ארט פאר אן אנדערער, וואס האט דעם ווילען ענער־גיש צו האנדלען.

ערנסטע לאגע אין די יוד. קאלאניעס אין קרים און אוקראינע

גרויסע שאדענס צוליב דער איילינער צוואנגס־קאלעקטיוויזאציע

מאסקווע, (יט"א) די לאגע אין די יודישע קאלאניעס אין קרים, און אויך אין אוקראינע איז איצט זעהר ערנסט. די קאלאניסטען האבען נישט קיין שפייז פאר די פערד, און קענען דעריבער נישט פערציהען די פרילינגס־תבואה. דער „אגראדזשאינט" האט ארויסגעשיקט צעהן וואגאנען שפייז פאר די פערד קיין קרים און אוקראינע. דער לאנד־קאמיסאריאט האט אויך א געשיקט קיין קרים פינף טויזענד צענטנער שפייז פאר די פערד פון די רעגירונגס־ואפאסען, דאס איז אבער א קליינע הילף. ווייל קרים פארערט לכל הפחות 32 טויזענד צענטנער שפייז.

אויף אגראפראגע, וואס איז אפיציעל גע־מאכט געווארען דעם לאנד־קאמיסאר, וואס ער וועט אונטערנעהמען צו לינדערען די לאגע אין קרים האט ער ערקלערט, אז ער קען גא נישט טוען. די לאגע — האט ער געזאגט — איז ערנסט נישט בלויז אין קרים, נאר אויך אין אנדערע ראיאנען. מיר נעהמען אן די נויטיגע מיטלען, אבער איך בין נישט זיכער אין קיין גרויסע רעזולטאטען.

דער מאסקווער „עמעס" זאגט האט די גאנצע צייט געשטורעמט מען זאל זוכען „קולאקעס" אין די יודישע דערפער און זיי אויסארבעטען פון האלפ האט איצט געענדערט זיין טאן. די צייטונג פער־עפענטליכט א רייה בעריכטען פון דריי ערטער, וואס גיבען איבער, זי אזוי מען האט גענומען אר־רימע יודישע קאלאניסטען און זיי פערעכענט אלס „קולאקעס", כדי צו בעווייזען, אז אויך אין די יודישע דערפער קעמפט מען געגען דעם „קר־לאקיזם".

די צייטונג איז מודה, אז איצט, נאך דעם בעפעהל פון דער קאמוניסטישער פארטיי נישט צו צווינגען קיינעם צו קאלעקטיוויזאציע, האבען די יודישע קאלאניסטען אנגעהויבען מאסענווייז פערלאזען די קאלעקטיוון און קעהרען זיך אום צוריק צו ווערען אינדיווידועלע פויערים, די צייטונג גיט אויך צו, אז די שאדענס וואס די קאלעקטיוויזאציע האט אנגעמאכט זענען ריזיגע, ווייל די קאלעקטר־וויזירטע פערד, סיי די מאשינען זענען אין די קאר־לעקטיווען פערנאכלעסיגט.

גענף — א שטאדט אין ווייסע הענטשקעס...

דא האט דער פעלקער־בונד זיין היים, און דא ווערט געטריבען די הויך פאליטיק פון דער וועלט

די קלוגע וועלט האט הפנים געוואוסט, וואס זי טוט, ווען זי האט אויסגעקליבען פאר זיך די וואונדערבארע שווייצארישע שטאדט גענף צו פיה־רען דארט איהר הויך־פאליטיק.

גאנץ איירעפע, דוכט זיך, קאן זיך נישט בעריהמען מיט נאך א שטאדט, וואס זאל קאנען טראגען אויף זיך אן אינטערנאציאנאלען כאראק־טער מיט אזויפיל שארם און ווירדע, ווי אט דאס דאזיגע גענף.

צירליך־מאנירליך איז די שטאדט, דיסקרעט רעדט נישט צו־הויך און דערצו זעהר זעלטען, איז דיפלאמאטיש־קלוג, אריסטאקראטיש, ראפינירט, שטענדיג אין ווייסע הענטשקעס...

אפילו דער טייך, וואס שניידט דורך די שטאדט אין סאמע מיטען, בעוועגט זיך געלאסען און איינגעהאלטען, די דינע כוואליעס — ווי זיי־דענע שפיצען אויף א סאמעטענעם קלייד — ווע־בען אין זיך אריין די בלויקייט פון שווייצארישען הימעל און שלענגלען זיך מיט רחבות אין דער ברייט און אין דער לענג און האבען שטיל הנאה פון גאט'ס שעהנער וועלט... איבער דער שטאדט רייסט זיך אין דער הויך דער ריז פון די אלפען, דער „מאן־בלאן" און די שטיקער שניי אויפ'ן סא־מע שפיץ פון בארג זעהען ווי זילבערנע האר אויף גענף'ס קאפ...

א ווירדיגע און שעהנע שטאדט!

בלויז איין קוק אויף דער עלעגאנטער גענף און איהר קאנט באלד אליין פערשטעהן, אז קיין „שווערע" אינדוסטריען זענען דא נישט פארהאן. מ'מאכט דא נישט קיין דרעש־מאשינען, מ'גראבט דא נישט קיין קויהלען, מען פאבריצירט דא נישט קיין אויטאמאבילען — נאר וואס־דען? זייגערלעך מאכט מען! זייגערלעך און שפיצען! עטליכע גרוי־סע פאבריקען זענען דא פארהאן פון זייגערלעך, אבער די פאבריקען זענען געבויט אזוי, אז ס'איז אייך שווער צו דערקענען, צי איז דאס א פאב־ריק, אדער צפעס א פאלאצעל פון אן אויסלענדי־שען גראף.

און די זייגערלעך גופא זענען נישט פון דעם פראסטען מין. ווי אונזערע אן „איינגערסאל", למשל, דארט זענען די זייגערלעך געוועלטיגע יחסנים און איין זייגערל איז אנדערש פון דעם צווייטען. עס זענען פארהאן אזעלכע זייגערלעך, וואס האבען זעהר קאמפליצירטע „ווערק" און פארהאן אזעלכע וואס זענען נישט גרעסער פון א שפילקע־קעפעל און די רעדעלעך אינעווייניג זענען אזוי דעלי־קאט, אז מען זעהט זיי קוים, אבער זיי ארבייטען מיט חשק און דרעהען זיך מיט אימפעט אין זיי־ער אייביגען „וועלטעל" און זינגען טיק־טאק אין דער אייביגקייט אריין...

אזעלכע זייגערלעך פאסען זיך אריין אין דער אטמאספערע פון גענף.

* * *

און אז מיר רעדען שוין וועגען אטמאספערע, וויל איך אייך אויף א רגע אריינפיהרען אין דער פאליטישער „קנייפע" פון דער דאזיגער אינטערנא־ציאנאלער שטאדט. א קנייפע איז א מין קרעטש־מע, א שענק פאר'ן פראסטען פאלק. גענף האט אבער איין קנייפע אויך פאר אזעלכע מענשען ווי מאקדאנאלד, פואנקארע, וואנדערוועלדע און מענשען פון דעם שניט. ווילסאן איז אויך אמאל געוועזן א גאסט אין דער דאזיגער קנייפע. אלע צייטונגס־לייט, אלע סעקרעטארען פון רעגירונגען און — מען מעג זאגען — דער גאנצער פעלקער־בונד טרינקט זיין ביער אין אט דער דאזיגער קרעטשמע. די ווענד דא זענען בעהאנגען מיט קא־ריקאטורען פון יעדען איינעם פראמינענטען גאסט, און די קעלנער־מיידלעך אין די ווייסע פארטוכער געהען מיט די נאז פעררייסען ארויף, ווייל אויף זייער גורל איז אויסגעפאלען צו לעשען דעם דארשט פון די פייערדיגסטע דיפלאמאטען.

און אפילו דער שיקזאל פון גרויסע פעלקער איז דא אין אט דער קרעטשמע זעהר אפט בע־שטימט געווארען. דאס קעלנער־מיידעל האט נישט איינמאל אונטערגעהערט געשפרעכען, און האט גע־וואוסט וועגען פארשלאגען אין פעלקער־בונד, איי־דער זיי זענען נאך געמאכט געווארען, און נישט איינמאל האט א צייטונגס־מאן אויסגענארט ביי דעם אומשולדיגען מיידעל א „סוד" און צופויקט די סענסאציע איבער דער גרויסער וועלט. אויב עס האט זיך אמאל געטראפען, אז א צייטונגס־מענש האט אוועקגעקייבעלט א זאך, וואס איז גע־ווען נישט געשטויגען און נישט געפלויגען, איז עס נישט געווען זיין שולד, — דאס קעלנער־מיי־דעל האט שלעכט געהערט...

און פון דער פאליטישער קנייפע ביז צום בנין פון פעלקער־בונד איז בלויז א צעהן מינוטען גאנג. מען קאן זיך אין אט דער קורצער צייט אפילו נישט אויסניכטערען פון די עטליכע גלע־זער ביער, וואס מען האט געטרונקען צווישען איין זיצונג און דער צווייטער, אבער אז דאס ביער שאפט א מעהר געמיטליכע שטימונג אין די דיפ־לאמאטישע קרייזען, איז גאר קיין צווייפעל נישטא.

שווייצאריש ביער אין די הויכע, דינע גלע־זער, איז א גענוס פאר יעדען פאליטיקער און אויך פאר אזעלכע, וואס ווייסען גאר נישט פון פאליטיק...

* * *

דאס הויז פון פעלקער־בונד מאכט דעם איינ־דרוק פון א גרויסער אכסניה. עס איז נישט איבע־ריג שעהן, כאטש עס געפינט זיך אין דעם סאמע עלעגאנטסטען טייל פון שטאדט און קוקט אריבער צום טייך. אמאל איז דאס הויז געווען אן אמת'ע אכסניה (האטעל בלע"ז), אבער דער פעלקער־בונד האט עס אפגעקויפט און פריינגעגומען איינענע אורחים.

וואנדערט מען איבער דעם גרויסען אינטער־נאציאנאלען „האטעל" און מען טרעפט אן איבע־ראל ליידיגע מאהאגאני בענקלעך, וואס שטעהען און ווארטען געדולדיג אויף וויכטיגע זיצונגען איין זאל איז נישט אנדערש פון דעם אנדערען; איבעראל די זעלביגע בענקלעך און די זעלביגע טישען, כאטש די לופט דא איז אנגעהויכט מיט א מין אומזיכערקייט, פון וועלכע מען קאן זיך נישט בעפרייען.

א ביסעל פרייער פיהלט מען זיך אין א צווייטען און פיל שענערען בנין, — אין דער היים פון דער אינטערנאציאנאלער ארבייטער־ארגאניזאציע. דא איז זעהר לעבעדיג און אין יעדען אפיס איז מען שטארק בעשעפטיגט און עס איז פארהאן מעהר פריינדליכקייט און ווייניגער אומזיכערקייט. איך האב געדעדט מיט דעם שעף פון דער אימי־גראציע־אפטיילונג, א בעלגישער דיפלאמאט, און ער האט ארויסגעוויזען א סך פריינדליכקייט און א סך אינטערעס בנוגע די פראגען, וואס איך האב איהם געשטעלט און איז געווען גרייט צו דינען מיט אלץ, וואס איז געלעגען אין זיין מאכט. די אינטערנאציאנאלע ארבייטער־ארגאניזאציע טוט ממשות'דיגע ארבייט און טוט זיי יערען טאג אין יאהר.

חוץ די צוויי וויכטיגע אגענטורען, וואס פער־זעהען א פערשטענדיגונג צווישען פעלקער, זענען פארהאן נאך אנדערע ארגאניזאציעס, וואס דער־גענצען די איינע גרויסע אינטערנאציאנאלע אינ־סטיטוציע, און בעזונדער האט יעדע מלוכה דא איהרע שטענדיגע פערטרעטער, וואס היטען יעדען שריט פון דער וועלט־פאליטיק און שטעלען צו זייערע בעריכטען צו די בעטרעפענדע לענדער.

און יודען זענען דא מיט פעלקער גלייך. דאס יודישע פאלק האט דא א ביורא.

צ. ה. ר—ן.

Dr. med. J. Lubicz

ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 183-1

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען.
פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער.
איינענע פראצאוניע פון זעמליבע קראנקהייטען, אפעראציען, ווי ז. עלעקטרא און בלעטטבעטען, קוואצ.
ליבע גים, גארטען אנ. ה. עמפפאנגס פון 7—6 אוו.

די סעסיע

פון אדמיניסטראטיווען ראט ביי דער יודישער אגענץ

די איצטיגע סעסיע פון אדמיניסטראטיווען ראט ביי דער יודישער אגענץ האט א זעהר וויכטיגע בעדייטונג פאר דער ווייטערדיגער פראדוקטיווער ארבייט פון דער פערבריטערטער אגענץ. בעת דער דאזיגער סעסיע דארפען דעפיניטיוו ערלעדיגט ווערען די קאנפליקטען און מיספערשטענדנישען אויפ'ן בארען פון דער קאנסטיטוציע פון דער יודישער אגענץ און עס דארף אנגענומען ווערען א בעשלוס וועגען אנהויבען א קאנסטרוקטיווע ארבייט אין פאלעסטינא.

ווען מ'וואלט געוואלט מאכען א בילאנס פון דער האלב־יעהריגער אקטיוויטעט פון דער יודישער אגענץ אין פאלעסטינא וואלט דאס אויסגעפאלען פאר דער דאזיגער אינסטיטוציע אויף וועלכע מ'האט אזוי פיל האפנונגען געלעגט, זעהר נישט גינסטיג. נאטירליך, האבען שטארק געווירקט די געשעהענישען אין ארץ־ישראל, וועלכע זענען געווען א טראגישער פרוב פון אויסדויער פון דער יונגער ארגאניזאציע. אבער אויך נאך די געשעהענישען האט די אגענץ קיין שום אקציע נישט אנגעהויבען.

די אמעריקאנער נישט־ציוניסטען האבען אויף דעם ערשטען פלאן ארויסגערוקט דעם קאנפליקט וועגען די קאמפעטענצען פון די ארגאנען פון דער יודישער אגענץ, אמבולטסטען האט זיך די דאזיגע שטעלונג פון די אמעריקאנער נישט־ציוניס־טען ארויסגעוויזען בעת דער אקציע פון הילפספאנד די גרויסע פאנדען, וואס זענען געזאמעלט געווא־רען אין אמעריקא זענען א לאנגע צייט אויפגע־האלטען געווארען אין ניו־יארק און איצט ווערט מיט זייער הילף ערלעדיגט פערשידענע לאקאלע בעדער־פענישען, און ס'ווערט נישט רעאליזירט קיין בערייטער פלאנער, וועלכע וואלטען געקאנט לייכטער מאכען די לאגע פון יודישען ישוב אין ארץ־ישראל. ביז איצט האט אלזא די טעטיגקייט פון דער יו־דישער אגענץ נישט געגעבען קיין פאזיטיווע רעזול־טאטען אויפ'ן בארען פון פאלעסטינא.

די בעציהונגען פערבעסערען זיך, אבער אין ענגלאנד און פוילען ווערט די ארבייטען פאר די פאלעסטינא־פאנדען געפיהרט זעהר הארמאניש, די סעסיע פון אדמיניסטראטיווען ראט דארף די האר־מאניע הארמאניש אריינפיהרען אין דער גאנצער אגענץ ס'דארף בעזייטיגט ווערען דער קאנפליקט וועגען דער קאנסטיטוציע און דאן וועט מען קאנען צו־טרעטען צו רעאלער פאלעסטינער ארבייט.

די פרטים פון דעם קאנסטיטוציע־קאנפליקט זענען פאלגענדע: הארבערג האלט, אז דער אד־מיניסטראטיווער ראט איז דער הויפט־אויספיהר־רונגס־ארגאן פון דער יודישער אגענץ און דער עקזעקוטיווע איז א נידעריגער אויספיהרונגס־ארגאן האט אונטערליגט דעם אדמיניסטראטיווען ראט, גאנץ אנדערש פארמולירט דאס דאזיגע פראבלעם דער ציוניסטישער צד, וועלכער האלט, אז דער אד־מיניסטראטיווער ראט איז איז זיין קאמפעטענץ גלייך, למשל, מיט'ן ציוניסטישען אקציאנס־קאמי־טעט, מיט א דעצידירענדער שטים, ער איז אבער נישט קיין אנפיהרענדער ארגאן. 3

דער פונקט איז אויף דער איצטיגער סעסיע דער וויכטיגסטער, די אויסזיכטען אויף צו דער־גרייכען א קאמפראמיס, זענען נישט קיין צו גרוי־סע. אבער עס איז פערהאן אן אויסזיכט, אז ביי א גוטען ווילען פון ביידע צדדים וועט געפינען ווערען אן אויסוועג.

ס'זענען אבער פערהאן נאך חלוקי דעות. עס איז פערהאן א מיינונג, אז כל זמן דער בעריכט פון דער אויספארשונגס־קאמיסיע איז נישט פער־עפענטליכט געווארען און די פאליטישע לאגע איז נישט אויפגעקלעהרט, קען די יודישע אגענץ נישט צוטרעטען צו קיין נארמאלער ארבייט. דער דאזיגער שטאנדפונקט ווערט פערטרעטען דורך דער ציו־ניסטישער אפאזיציע, אנדערע האלטען ווידער, אז די ציוניסטישע ארבייט האט זיך קיינמאל נישט גע־שטיצט אויף אזא אדער אנדערע דעקלאראציע פון אפיציעלע פאקטארען, אויף דער גינסטיגער אדער נישט־גינסטיגער אינטערפרעטאציע פון די ציוניס־טישע פאסטולאטען, אויב ס'איז נאר פערהאן א מעגליכקייט פון אימיגראציע און קאלאניזאציע — און אזא מעגליכקייט איז איצט פערהאן — דארף די ארבייט געפיהרט ווערען.

די ארבייט פון דער יודישער אגענץ ביז איצט איז נישט קיין געזונדע. די ציוניסטישע ארגאניזא־ציע געפינט זיך אין העלפט פון איהר ביודזשעט־יאהר און ס'איז נאר דערווייל געדעקט געוואר־ען א רייטעל פון פרעלימינאר־ביודזשעט און אזעלכע בעדינגונגען זענען אלע פלענער נאר הלומות פון די בעשלוסען פון אדמיניסטראטיווען ראט איז זעהר פיל אפהענגיג. מ'דארף האפען, אז ס'וועלען זיגען די פרינציפען פון ארבייט און אז די יודישע אגענץ וועט ארויס־גייען פון דעם מאמענט זועלכער האלף רעצידירען.

פ. ב.

—=:8:=—

דער'הרג'עט פיר באנדיטען

ניו־יארק, 25. (אטאו) לויט א מעלדונג פון בופאלא איז דארט געקומען צו א בלוטיגען צוזאמענשטויס צווישען פאליציי, און באנדיטען, וועל־כע האבען געוואלט צורויבען עטליכע אויטאס. פיר באנדיטען זענען בעת דער שיסעריי דערהרגעט געווארען.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

26 מערץ
זון-אויפגאנג 5.33
זון-אונטערגאנג 5.54

26 מיטוואך
כו
אדר תר"צ

„זאוויערטשע", „אגינסקי און ליבערמאן"
בעטען פראלאנגירען די צאהלונגען
טעגליכע כראניק פון האנדעלס-געריכט

די בעקאנטע פירמע „אקציען געזעלשאפט „זאַוויערטשע" האט זיך געווענדעט אין האנדעלס-געריכט וועגען פראלאנגירען די צאהלונגען. אזוי ווי דער הויפט-זיץ פון דער פירמע איז אין ווארשא וועט דער ענין בעהאנדעלט ווערען אין ווארשאווער האנדעלס-געריכט, דער טערמין איז בעשטימט געווארען אויפ'ן 4. אפריל.

די פירמע אגינסקי און ליבערמאן (נארוטאוויטש 9), האט זיך געווענדעט צום האנדעלס געריכט וועגען פראלאנגירען איהר די צאהלונגען. דער בילאנס פון דער פירמע שליסט זיך מיט דער סומע 2.302.456 זל. פון דעם זענען אנדערע האלבע מיליאן פליסיגע און האלב-פליסיגע קאפיטאלען, די פירמע געפינט זיך אין א נייער פאבריק און בעשעפטיגט 200 ארבייטער. כדי צו שאפען זיך מזומן, פראיעקטירט די פירמע צו פערקויפען צוויי הייזער אדער בעקומען א הלוואה אויף דער היפאטעק.

רובין צאריקאוויטש (נאוואמיעיסקא 17) מאנופאקטור-געשעפט האט זיך געווענדעט וועגען פראלאנגירען פון די צאהלונגען. דער אקטיוו פון דער פירמע בעטרעפט 204.488 זל. פאסיווען — אן ערך 100.000 זל.

מיט אן ענליכער בקשה האט זיך אויך געווענדעט די פירמע האנוכאוויטש און כובניצקי (פיעטריקאווער 42) מאנופאקטור-געשעפט. דער בילאנס פון דער פירמע שליסט זיך מיט דער סומע — 169.981 זל. אין דעם סחורות פאר 101.128 זל. די פאסיווען בעטרעפען 94,000 זל. דער נאציאנאל-פלאן זעהט פאר צו בעקומען א הלוואה אויף דעם אייגענעם הויז (פיעטראקאווער 82) א טייל פון'ם הויז געהערט צו האנא איטשעס פרוי.

שבת דעם 22-טען האט דאס האנדעלס-געריכט פראלאנגירט די צאהלונגען דער פירמע אברהם איצקאוויטש (אויסארבייטונג פון בוימוואל און אונטערפוטער סחורות) פיעטריקאווער 49). די פליסיגע אקטיווען פון דער פירמע בעטרעפען 150.000 זל. נישט-פליסיגע — 60.000 זל. און האלב-פליסיגע 92 טויזענד זל. די פירמע פיהרט האנדעלס-ביכער. די עקספערטיזע האט ארויסגעזאגט א גוטע מיינונג. אלס אויפזעהער איז בעשטימט געווארען מוריצי גאלדבלום, אלס ריכטער-קאמיסאר דער האנדעלס-ריכטער אלעקסאנדער פיימאן.

דאס האנדעלס-געריכט האט בעשטעטיגט דעם אפמאך פון דער באנקראטירטער פירמע „ראבינאוויטש און מארקאוויטש" (פיעטריקאווער 51). די פירמע האט צוגעשטעלט א בילאנס, לויט וועלכען איהרע אקטיווען בעטרעפען צירקא 546 טויזענד זל. און די פאסיווען 595 טויזענד זל. דער כינדריק ארוו. ציראנסקי אבער האט פעסטגעשטעלט, אז פאסיווען זענען דא 846.449 זל. און אקטיווען — בעטרעפען בלויז 150.000 זל. דעם 26 פעברואר איז געקומען צו אן אפמאך מיט די קרעדיטארען אז זיי זאלען מסכים געווען צו בעקומען 20 פראצ. אין 4 ראטעס יעדע 3 חדשים. די ערשטע ראטע איז צאהלבאר אין 6 חדשים ארום, פון 17 קרעדיטארען זענען מסכים געווען 12, וועלכע רעפרעזענטירען 772 טויזענד זל. דער אפמאך איז בעשטעטיגט געווארען.

די פירמע ר. בידערמאן האט דערלאנגט א פראטעסט, אבער האט איהם שפעטער צוריקגעצויגען.

*

(2) נעכטען איז אין לאדז דערהאלטען געווארען א ידיעה, אז אין ווארשא האט די גרויסע פירמע אברהם אראנסאן (גענשא 3) זיך געווענדעט אין האנדעלס-געריכט וועגען פראלאנגירען איהר די צאהלונגען.

די פירמע איז שולדיג 4 מיליאן זל. און די גרעסטע צאהל פון איהרע קרעדיטארען געפינען זיך אין לאדז. 3

*

(–) קיין לאדז איז אנגעקומען א ידיעה, אז אין לעמבערג האט אפגעשטעלט די צאהלונגען די בעקאנטע טעקסטיל-הורטאווניע „סאלאמאן שלאסמאן". די פירמע האט אין יאהר 1925 שוין איינמאל אפגעשטעלט די צאהלונגען און זיך איצט געווענדעט צו איהרע קרעדיטארען וועגען א גוטוויליגען דורכקומען.

אין לאדז האט די ידיעה געמאכט א שטארקען רושם. די לאדזער קרעדיטארען האלטען, אז די פירמע האט נישט געליטען אזוי שטארק, אז זי זאל זיין געצוואונגען צו אזא שריט און האבען בעשלאסען אפצוווארפען די פראפאזיציע וועגען א שטילען אפמאך.

אזוי יונג און שיין אזוי פעהיג
ארעסטירט א יונגען און פיפיגען אפעריסט

(2) נעכטען האט זיך אין קאלאניאל-געשעפט פון ה' קאלארושעיטשיק גדאנסקא 109, געמאלדען אן עלעגאנט געקליידעטער מאנספערשוין און איינגעקויפט א גאנצע רייה זאכען פאר עטליכע הונדערט זלאטעס.

ווען אלץ איז שוין געווען איינגעפאקט, האט זיך דער הער געכאפט אז ער האט נישט מיט זיך קיין געלד און געבעטען דאס פעקעל אפשיקען אויפ'ן אדרעס: גדאנסקא 74, צום פראקורענט פון דער פירמע שייבלער און גראהמאן. דער בעל הבית האט ערנגערופען א בעוואוסטע נאמען, וועלכער איז געווען בעקאנט דעם איינהאבער פון געזעלשאפט.

ה' קאלארושעיטשיק האט באלד פערשטאנען אז די זאך איז נישט אינגאנצען גלאטיג און בעת דער אומבעקאנטער האט געערדט מיט'ן פערסאנאל האט ער טעלעפאניש מיטגעטיילט דעם 7-טען פאליציי-קאמיסאריאט וועגען דער נאכער געשיכטע.

אין געוועלב איז באלד ארויסגעשיקט געווארען א געהיים-אגענט וועלכער האט געטראגען דעם קונה נאך אויפ'ן ארט. דער געהיים-אגענט האט דעם פערדבער נישט באלד א ארעסטירט, נאר איז איהם נאכגעגאנגען אויפ'ן וועג איז דער „עלעגאנט" אריין אין א צווייט קאלאניאל-געוועלב אויף זשעראמסקיעגא 101 וואו ער האט געשלאסען נאכאמאל אן ענליכע „טראנזאקציע" און געהייסען אפשיקען די פעקלעך אהיים. און דארט וועט מען דעם שיק-יונגעל בעצאהלען.

נאכדעם ווי דער אומבעקאנטער האט בעזוכט עטליכע געוועלבער, האט דער פאליציי-אגענט בעשלאסען א סוף צו מאכען צו די ראזינע „טראנזאקציעס" און האט דעם בחור ארעסטירט.

דער ארעסטירטער — דער 20-יעהריגער יאן ראקיטא איז צוריק מיט עטליכע וואכען געקומען פון וולאצלאוועק און זיך בעזעצט אלס בלאקאטאר אויף שענקעוויטשא 67. די סחורה האט ער זיך געהייסען אפטראגען אויף גדאנסקא 74, ווייל דאס הויז איז נישט בעוואוינט, און דא האט ער געזיס געוואלט בערויבען די יונגלעך מיט די צוגעשיקטע פעקלעך.

דעם פיפיגען אפעריסט האט מען איבערגעגעבען צו דער דיספאזיציע פון דער גריכטסמאכט.

אפקלאנגען פון דער מורא'דיגער באהן-קאטאסטראפע ביי קארלעוו
דער באהן-וועקסלער פער'משפט אויף א יאהר טורמע

(2) אין קרייז-געריכט איז נעכטען פארגעקומען דער פראצעס געגען דעם באהן-וועקסלער מיכאל זאוראשינסקי און מאשיניסט סטאניסלאוו מאטושעווסקי וועלכע מען האט צוגעצויגען צו פעראנטווארטליכקייט אין צוזאמענהאנג מיט דער שרעקליכער באהן-קאטאסטראפע, וואס איז פארגעקומען אין קארלעוו אונטער לאדז דעם 13. אויגוסט פון'ם פערגאנגענעם יאהר און וועלכע האט געקאסט פיל מענשליכע קרבנות.

די פאליציי'אישע אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט פאלגענדע אומשטענדען, ביי וועלכע די קאטאסטראפע איז פארגעקומען.

אין דעם קריטישען טאג איז 3.30 אינדערפריה ארויסגעפאהרען פון שט. ארז דער משאות-צוג נומער 3371, וועלכער איז בעשטאנען פון 55 וואגאנעס, אין קאלושקי אויף דער אומוועג-ליניע האט מען צו דעם צוג צוגעשפאנט נאך 4 וואגאנען וועלכע עס האט זיך געפונען א פלוטאן, וועלכער פון 28. פולק קאניעצער שיסער אונטער דער אנפיהרונג פון פלוטאנאוי זלאריסלאוו אדאמאוי.

די ראזינע זעלנער זענען געפאהרען פון די יונגען פון בעריטש און האבען אפגעפיהרט איין צוג אריין קיין לאדז אמוניציע און מיליטערישע מכשירים פון דער לאגערפאבריק אין בעריטש.

א פאר מינוט נאך 6 איז פון לאדז-קאלושקי ארויסגעפאהרען א צווייטער משאות-צוג נומער 3376 וועלכער איז געגאנגען אין דער ריכטונג פון זירדוווע און געפיהרט פאר דער זירדעווער מאנופאקטור בוימוואל און גארן. אקעגען דער קאמונע גאס אין קארלעוו בילדעט די באהן-ליניע א שארף קרומע ליניע, אזוי אז צוויי צוגען, וואס פאהרען איינער געגען אנדערען, קענען זיך בעמערקען ערשט אויף א נאהענטען שטח.

אין דעם קריטישען טאג האט דער וואך אויף דעם ארט געהאט דער וועקסלער מיכאל זאוראשינסקי אין מאמענט ווען ער האט בעקומען א סיגנאל פון'ם צוג, וועלכער האט געפיהרט די זעלנער פון בעריטש האט זאוראשינסקי געגעבען דעם מאשיניסט דעם פערפליכטענדען סיגנאל מיט'ן פענדעל, אז דער וועג איז פריי און אין דעם זעלבען מאמענט האט ער, צו זיין איבערראשונג בעקומען א ציימען, אז עס קומט אן דער צוג פון לאדז קיין זירדעווע. דער ראזינער סיגנאל האט אזוי צומישט דעם וועקסלער, אז ער האט אנשטאט צו איבערפיהרען דעם וועקסעל און ארויסלאזען דעם מיליטערישען צוג אויף דער פרייער ליניע — געגעבען דעם צווייטען צוג אויך א ציימען, אז די ליניע איז פריי און ארויסגעלאזט אויף דער זעלבער ליניע ביידע צוגען.

אין א רגע שפעטער איז פארגעקומען דער שרעקליכער צוזאמענשטויס פון די ביידע צוגען.

דער רעזולטאט פון דער קאטאסטראפע איז געווען א שרעקליכער: 5 געהרגעטע און עטליכע און דרייסיג פערוואונדעטע. צווישען די געהרגעטע זענען געווען די יודישע זעלנער יעקב גערשט (פון סטריקאוו) און יעקב האנסקי פון וועלאז.

דאס געריכט, אונטער'ן פארזיץ פון ריכטער וארנאלד האט אויסגעהערט א רייה עדות, די רעדעס פון די אדוואקאטען און ארויסגעגעבען אן אורטייל, לויט וועלכען זאוראשינסקי ווערט פער'משפט אויף 1 יאהר טורמע און דער מאשיניסט מאטושעווסקי ווערט בעפרייט.

Dr. RABINOWICZ
ספעציאליסט פאר האלז-, נאז- און אויערען-קראנקהייטען עמפפאנגט ווידער פון 12–1 און פון 5–7.
זשעלאנא 3, טעלעפאן 111-31

קהלה-קאמוניקאט
וועגען כשר'ן די אייוועגס אויף באקען מצות

אין צוזאמענהאנג מיט די קלאגען, אז דער ראבינאט מאכט כלומרשט שוועריגקייטען ביים כשר'ן די אייוועגס אויף באקען מצות, שטעלט איך פעסט אויפ'ן סמך פון א גענויער חקירה ודרישה סיי אינ'ם ראבינאט, סיי ביי די פארשטעהער פונ'ם בעקער-צעך, אז די דאזיגע ידיעות ענטשפרעכען לגמרי נישט דער ווירקליכקייט.

עד היום האט זיך קיינער בכלל צום ראבינאט וועגען כשר'ן אייוועגס נישט געווענדעט, מחמת די בעקערס האבען געשלאסען יד-אחת גישט-אנצוהויבען לעת-עתה צו באקען קיין מצות, כדי צו קענען בעשטימען מקחים לויט זייער איינזעהן.

די קהלה מאכט אויפמערקזאם די יעניגע פערזאנען, וואס האבען בדעה הייאהר זיך צו פערנעהמען מיט באקען מצות, אז זיי קענען זיך ווענדען שוין איצט צום ראבינאט וועגען כשר'ן די אייוועגס.

קיין ערלויבענישען אויף באקען ביינאכט וועלען בשום אופן נישט ארויסגעגעבען ווערען.

אלע געשלאסענע קהלער-בעקערייען וועט ערלויבט ווערען צו באקען מצות דעם גאנצען פאר פסח.

פרעזעס פון דער קהלה-פערוואלטונג אין לאדזו
(–) י. ל. מינצבערג.

1909-ער
דארפען זיך מעלדען

(–) דאס מיליטערישע ביורא ביים מאגיסטראט טיילט מיט, אז די יונגעלייט פון 1909 י., וועלכע האבען זיך געמאלדען צום פאבאר אין לאדז און האבען ביז איצט נישט בעקומען קיין בעשטעטיגונגען וועגען דעם, אז זיי זענען פערערגיסטרירט אין לאדז, דארפען זיך מעלדען, כדי אפצונעהמען די בעשטעטיגונגען אין מיליטערישען-ביורא, פעטריקאווער 212 (פענסטער 10).

רעגיסטראציע פון פערד

(מ) דאס מיליטערישע ביורא ביים מאגיסטראט פאדערט אויף אלע בעזיצער פון פערד, אז זיי זאלען ביז'ן 10-טען אפריל פערערגיסטרירען זייערע פערד: 1) אין עלטער פון 1 ביז 4 יאהר; 2) פערד וואס זענען עלטער פון 4 יאהר, נאר האבען צוליב עפיס סבות נישט בעקומען קיין פעסער, 3) פערד מיט פעסער, וועלכע זענען ביז איצט נישט אנגעמאלדען געווארען אין מיליטערישען ביורא.

פאר עובר זיין אויף דער פעראָרדנונג קען מען בעשטראפט ווערען מיט א געלט-שטראף אין דער הויך פונ'ם פערד-ווערט, אדער מיט טורמע ביז 6 חדשים.

דעלעגאציע פון סעזאן-ארבייטער
ביים וואיעוואדע יאשטשאלט

(2) א דעלעגאציע פון סעזאן-ארבייטער איז אויפגענומען געווארען דורכ'ן וואיעוואדע יאשטשאלט.

די דעלעגאציע האט פארגעלעגט דעם וואיעוואדע פראיעקטען וועגען עפענטליכע מלוכה'שע ארבייטען און געבעטען צו אונטערשטיצען די בעמיהונגען פון דער זעלבסטפערוואלטונג וועגען קרעדיטען אויף אינוועסטיציעס, וועלכע וואלטען געגעבען די מעגליכקייטען א גרעסערע צאהל ארבייטסלאזע צו בעקומען ארבייט.

א חוץ דעם האט די דעלעגאציע געבעטען גרינדען א קוואליפיקאציאנס-קאמיסיע ביים מלוכה'שען ארבייט-פערמיטלונגס-אמט, וועלכע וואלט ביים צונעהמען ארבייטער צו די סעזאן-ארבייטען אנגענומען די נויטבעדערפטיגסטע.

היינט א זיצונג פון קהלה-ראט

היינט, 7 אין אווענד קומט פאר א זיצונג פון קהלה-ראט. אויף דער טאג-ארדנונג שטעהט די פראגע וועגען דער קויהלען-אקציע און דער הילפס-אקציע אויף פסח.

זיך אויפגעהאנגען
כדי נישט פאלען צו לאסט דער פאמיליע

(–) אויף טשענסטאכאווסקא 9 האט געוואוינט מיט זיין פאמיליע דער 42 יעהריגער סטאניסלאוו ראבטשינסקי אן עקספעדיענט. לעצטענס האט ער פערלוירען זיין פאסטען און איז קראנק געווארען. ווען ס'האט זיך פערענדיגט דער טערמין פון היילען זיך אין דער קראנקען קאסע, איז זיין לאגע געווארען אהן אויסגאנג. די פרוי האט מיט איהר ארבייט נישט געקענט פערדינען גענוג אויף אויסצוהאלטען די פאמיליע און היילען דעם קראנקען מאן.

נעכטען, ווען די פרוי איז ארויס פון שטוב, כדי צו ערלעדיגען עפיס אין שטאט און אין שטוב איז קיינער נישט געבליבען האט דער קראנקער אויסגענוצט זיין העמד, געמאכט דערפון א שטריק און זיך אויפגעהאנגען אויף א נאגעל אין שאנק. ווען די פרוי איז געקומען און ארויסגערופען פאגאטאוויע, איז ראבטשינסקי שוין געווען טויט.

אפטייקען
היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) עפשטיין (פיעטריקאווער 222), בארטאשעווסקי (פיעטריקאווער 95), ראזענבלום (צגעלניאנא 12), גארפיין (ווסכאדניא 54), קאפראווהקי (באוואמיעסקא 15).

פון אמיראַנערקע-דורך שמד-צו אַ קאַבאַרעט-טענצערין

שפּאַנענדע און טראַגישע געשיכטע פון אַ לאָדזער יודישען גביר'ס טאָכטער, וועלכע איז געוואָרען די פרוי פון אַ קריסטליכען דאַנסינג-העלד און שווינדלער, צוליב'ן געליבטען האָט זי זיך געשמד'ט, פערלוירען איהר גאַנץ פערמעגען און געפאַלען אַלץ נידריגער און נידריגער

אין איינעם פון די טשענסטאָכאָווער קאַבאַ־רעטען האָט אָנגעהויבען אַרויסצוטרעטען אַ צווייט־ראַנגיגע טענצערין מיט'ן פסעוודאָנים פּאַני יוערלי. די אַרויסטריטען פון דער טענצערין האָבען שוין געמאַכט אויסגענומען ביים פּובליקום, אָבער קיינעם איז אַפילו נישט איינגעפאַלען זיך צו פּעראינטערעסירען מער די דאָזיגע טענצערין איז און זי אַזוי זי איז געקומען אויף דער בינע. די שוואַרצע האָר איהרע און די ברענענדיגע, אונרוהיגע אויגען האָ־בען בלויז ערות געזאָגט, אַז די טענצערין האָט אַ שייכות מיט'ן יודישען פאָלק און איהרע מאַניערען אין בענעמען זיך האָבען איבערצייגט, אַז די גוטע ערציהונג וואָס זי האָט בעקומען פאַסען זיך נישט צו אַ צווייט־ראַנגיגער טענצערין פון אַ פּראָ־ווינציאַנעלער קאַבאַרעט.

די טענצערין וואָלט אַזוי אַרום געצויגען איהר בּיטערע פּרנסה ווער ווייסט ווי לאַנג, ווען נישט אַ קליינער צופאַל: אין קאַבאַרעט איז פאַריגע וואָך געקומען איינער פון די אָנגעזעהענסטע אינדוסטריע־לער פון סאָסנאָוויץ און ווען ער האָט דערזעהען דעם אויפטריט פון דער טענצערין, האָט ער נישט געקענט בעהאַלטען פאַר זיינע בעקאַנטע זיין גרויסע פערוואונדערונג. נאָך דער כאַ שטעלונג איז דער אינדוסטריעלער אוועק אין גאַרדעראָבע פון דער טענצערין, וועלכע האָט דערזעהענדיג דעם אינדוס־טריעלער, זיך גענומען אין אַ ספּאַזמאַטיש געוויין: ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט פאָלגענדע גע־שיכטע:

די טענצערין איז אַ טאָכטער פון איינעם פון די געוועזענע גרעסטע אינדוסטריעלער אין לאָדז, אַ אינהאַבער פון איינער פון די גרעסטע בּ׳מוואָל־אַקציער־געזעלשאַפט און פּוילישער מאַנטשעסטער און אַט ווי אַזוי די דאָזיגע זעהר רייכע יודישע טאָכ־טער איז געקומען דערצו, אַז זי זאָל דאַרפען אַרויס־טרעטען אַלס טענצערין אין קאַבאַרעט.

די גרינדער פון אַ בעקאַנטער לאָדזער אַקציען־געזעלשאַפט זענען געווען די ברידער ג. די פירמע איז געוואָרען זעהר גרויס און געשמ'ט פאַר איינע פון די רייכסטע אין לאָדז. איינער פון די ברידער האָט נישט געלעבט בשלום מיט זיין פרוי, וועלכע האָט געשטאַמט פון אַ רייכער אַסימילאַטאַרישער פאַמיליע. איהר האָט נישט געפאַסט דאָס יודיש־קייט פון איהר מאַן און זי האָט בעשלאָסען זיך פונאַנדערצוגעהען מיט איהם אויף אַזוי לאַנג ביז ער וועט נישט מסכים זיין זיך צו שמד'ן. דעמאָלס האָט שוין ג. געהאַט מיט זיין פרוי אַ קליין טעכ־טער'ל מאַרילאַ. דאָס טעכטעריל איז געבליבען ביים פאָטער און די מוטער האָט געוואוינט בּאַ־זונדער. פרוי ג. האָט זיך אָפּגעשמדט און געוואַרט ביז דאָס קינד וועט אויך טון איהר מאַן מיט איהר קינד. דערווייל איז אויסגעבראָכען די מלחמה. אין דער מלחמה צייט און אין די אינפלאַציע־ציטען האָט ג. זיך פערוויקעלט אין שלעכטע געשעפטען. פון דער צווייטער זייט האָט ער געהאַט גרויסע צרות פון זיין ברוגז־געוואָרענע פרוי, דער משומדת און אין אַ שעהנעם פריהמאָרגען איז יאָהר 1924 איז אין לאָדז בעקאַנט געוואָרען, אַז מ'האָט געפינען דעם גרויס־אינדוסטריעלער ג. און דער שאַסענעם אין זיין צימער, דאָס איז ג. בעגאַנגען זעלבסטמאָרד.

מאַרילאַ איז דעמאָלס שוין געווען אַ דערוואַקסענע מיידעל, אָהן שום אויפזיכט מצד דער מוטער. צו וועלכער די טאָכטער האָט בשום אופן זיך נישט געוואָלט צוריקקעהרען, איהר האָט אָבער נאָ־נישט געפעהלט, ווייל אַלס איינציגע יורשטע פון איהר פאַ־טערס פערמעגען, איז זי געווען פערזיכערט אויף איהר גאַנץ לעבען. אָבער ערשט איצט הויבט זיך אָן די טראַגישע געשיכטע פון מיידעל.

מאַרילאַ האָט אָנגעהויבען זעהר אָפט אַריינ־צוקומען אין „מאַלינאַוועס"־זאַל. דאָס איז געווען אין דער צייט ווען טאַנגאָ, שימי, פאָקסטראָט איז געווען אין צענטער פון דער מאָדע. דאָס יונגע רייכע מיידעל איז פערכאַפּט געוואָרען פון דעם טאַנצען און דאָס איז געוואָרען איהר גאַנץ פערגעניגען. אין די טאַנץ־זאַלען דרעהען זיך אָבער שטענדיג אַרום שאַנטאַזשיסטען, וועלכע לויערען אויף אַ רויב. אַזוי איז אויך געווען אין דעם פאַל.

אין „מאַלינאַווי" איז דעמאָלס געווען אָנגע־שטעלט אַלס פאַרטענצער אַ געוויסער קאַראָל ס. ווי ס'פּאַסט פאַר זיין פאַך, איז קאַראָל געווען אַן עלעגאַנט, אַ שלאַנקער און שעהנער בחור. דער דאָזיגער קאַראָל האָט געוואָרפען אַן אויג אויף דער שוואַרץ־העזנדיגער מאַרילאַ. און איינציגווייז אויסגעשפּרייט זיין נעץ אויף דעם קרבן.

וואָס ווייטער האָט קאַראָל אַלץ מעהר פער־דרעהט דעם קאָפּ פון דעם מיידעל, ביז ער האָט זי שוין געהאַט פעסט אין זיינע צוואַנגען. דאָס האָט געדויערט גאַנצע 2 יאָהר, מאַרילאַ האָט זיך אין דער צייט אויף אַן אמת פערליבט אין קאַראָל און דאַן האָט קאַראָל געזעהען, אַז ס'איז שוין צייט צו רעדען וועגען אַ חתונה. דאָס אַדורכפיהרען די פּאַרמאַליטעטען האָט נישט לאַנג געדויערט, צוליב דעם וואָס קאַראָל איז געווען אַ קאַטאָליק האָט זיך מאַרילאַ אָפּגעשמד'ט, דאָס פּאָר־פאָלק האָט חתונה געהאַט און מאַרילאַ האָט פערשריבען איהר טייל פערמעגען וואָס איז בעשטאַנען פון אַ גרויס הויז אין לאָדז, אַ צווייט גרויס הויז אין וואַרשאַ און אַ גרויסער צאָהל אַקציעס איהר מאַן קאַראָל ס.

ביי קאַראָלן האָט זיך באַלד אָנגערופען זיין בלוט, איבעריגענס האָט ער דעם גאַנצען ענין נישט גענומען ערנסט און האָט נאָר געוואַרט דאַרויף ביז דאָס פערמעגען פון מאַרילאַן וועט אַריינפאַלען אין זיינע הענט. ער האָט זיך מיט זיין יונגער פרוי אַריבערגעצויגען קיין וואַרשאַ, ווי ס'פּאַסט פאַר אַ רייכען מאַן און אָנגעהויבען צו מאַכען „געשעפטען" אַזוי האָט, פערשטעהט זיך, געהייסען פאַר מאַ־רילאַן, אין דער אמת'ן איז קאַראָלס בעשעפטיגונג געווען קאַבאַרעטען און קאָרטען־שפּילען זיין פּאַר־טענצעריש בלוט האָט זיך אין איהם אָפּגערופען און מיט פולע קעשענעס געלד איז ער געוואָרען איינער פון די גרעסטע וואַרשאַווער לעבעיונגען. ביים טאָטאַליזאַטאָר און די פערד־געיעגען האָט מען איהם זעהר גוט געקענט און דאָס האָט ביי איהם אָפּגענומען זעהר פיל געלד. צוערשט האָט ער פערקויפט זיין גרויסע צאָהל אַקציעס. און ווען דאָס האָט זיך אויסגעלאָזען, האָט ער פערקויפט זיין הויז אין וואַרשאַ. זיין פרוי האָט שוין אָנגעהויבען צו פערשטעהען, אַז זי איז אַריינגעפאַלען, קאַראָל האָט מיט איהר נישט געמאַכט קיין גרויסע צערע־מאָניעס. די „זשירובקאַ" האָט נישט געהאַט ביי איהם קיין גרויסע דעה און ער האָט געטון וואָס ער האָט געוואָלט.

דורך גאַנצע וואָכען איז קאַראָל נישט אַהיים־געקומען, פערשווענדענדיג דורך דער צייט דאָס גרו־סע פערמעגען פון דער יודישער גרויס־אינדוסטרי־יעלערס טאָכטער.

נאָך אַ געוויסער צייט איז קאַראָל געפאַלען אויף אַ נייער המצאה, ער האָט פערקויפט נאָך דאָס איינציג פערבליבענע הויז אין לאָדז און גע־פּאַכטעט דעם פערד־געיעג־פּלאַץ אין רוזאַ־פּאַבּיאַ־ניץ. ביי דער דאָזיגער אונטערנעהמונג האָט אָבער קאַראָל פערשפּילט זיין לעצט געלד, ד'איז נאָך גע־וואָרען אַ שטאַרקער בעל־חוב און נישט געהאַט מיט וואָס צו בעצאָהלען. פערשטעהט זיך, אַז אמשטאַרק־סטען האָט דאָס דערפיהלט מאַרילאַ. ביי איהר האָט שוין אָנגעהויבען אויסצופעהלען אויף די סאַמע נויטיגסטע זאַכען, ביז מאַרילאַ האָט אָנגעהויבען אַר־רויסצוקויפען אַלץ פון איהר שטוב, פערקויפט איהר וואוינונג און פון דעם זיך ערנעהרט צו דעם אַלעם האָט נאָך קאַראָל ערקלערט, אַז ער האָט שוין גענוג די „זשידובקאַ" און איז ערגעץ וואו פערשוואונדען געוואָרען, ענטלויפענדיג פון זיינע בעלי־חובות.

מאַרילאַ איז געבליבען פערצווייפעלט אויפ'ן גאַס אָהן שום מיטלען צום לעבען, זי האָט זיך נישט געהאַט וואו צו ווענדען, ווייל אין דער צייט איז די אַקציען־געזעלשאַפט „ג." איבערגעגאַנגען אין אַנ־דערע הענד און מאַרילאַ האָט נישט געהאַט אַפילו מיט וועמען צו רעדען.

ביז מאַרילאַ האָט זיך דעצידירט אויפ'ן לעצ־טען שריט, מיט עטליכע וואָכען צוריק האָט זי אין איינעם פון די וואַרשאַווער האָטעלען געפּרובט צו בעגעהען זעלבסטמאָרד, מ'האָט אָבער זי בעציטענס אָפּגעראַטעוועט, נישט האָבענדיג קיין אַנדערע עצה, האָט זי אויסגענוצט דאָס, וואָס זי האָט געקענט טאַנצען און איז אַריינגעטרעטען אַלס טענצערין אין טשענסטאָכאָווער קאַבאַרעט אונטער'ן נאָמען פּאַני יוערלי.

איצט ווען דער סאָסנאָוויצער גרויס־אינדוסטרי־יעלער, וועלכער איז געווען אַ גוטער פריינד פון מאַרילאַס פאָטער, האָט זי דערקענט, האָט ער בעשלאָסען זי צו נעהמען צו זיך און זיך פערנעהמען מיט איהר ווייטערדיגען גורל.

אַ נייער מורה הוראה אין לאָדז

אין חודש סעפּטעמבער האָט די קהלה-פערוואַלטונג בעשטימט אַלס מורה-הוראה אין לאָדז, אינ'ם ראַיאָן פון פּיעטריקאָווער גאַס הרב ר' משה ווייס פון סאָסנאָוויץ. פאַר הרב ווייס איז שוין צוגעגרייט אַ גרויסע וואוינונג אויף פּיעטריקאָווער 69 און ער קומט שוין היינטיגען דאָנערשטאָג קיין לאָדז.

הרב ר' משה ווייס איז בעקאַנט אַלס גרויסער למדן און האָט בעקומען סמיכה פון די גרעסטע פּוילישע און גאַליציאַנער רבנים. ער איז אַ גרויסער יחוס, אַן אייניקעל פון די גרעסטע גאונים פון בערזאַנער רב, דער בעל-מחבר פון ספר שאלות ותשובות מהרש"ם.

די אָנהענגער פון הרב ווייס גרייטען פאַר איהם צו אַ פייערליכען קבלת פנים.

מיט הרב ווייס קומען דער זאַוויערטשער רב און אַנדערע אָנגעזעהענע רבנים.

פער'משפט אויף תפיסה

פאַר בעפאַלען און צושלאָגען אַ געהיים-אַגענט

(2) אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק אין קרייז-געריכט איז נעכטען געזעסען דער 34-יעהריגער מיכאַל קראַוטשיק, דער 28-יעהריגער סטאַניסלאַוו מאַטילסקי און דער 21-יעהריגער סטאַניסלאַוו קענ-דראַק – אַלע בעשולדיגט אין דעם, אַז אין דער נאַכט פון 24 אויפ'ן 25 סעפּטעמבער 1929 זענען זיי בעפאַלען דעם געהיים-אַגענט מיעטשאַלאַ און איהם שיער נישט דער'הרג'עט.

אַלע דריי אָנגעקלאָגטע ערקלערען, אַז זיי האָבען נישט געהאַט בדעה צו דער'הרג'ענען דעם געהיים-אַגענט, נאָר זיי זענען געוועזען זעהר שכור און בעת אַ סכסוך מיט'ן אַגענט האָבען זיי איהם צושלאָגען.

דאָס געריכט האָט פערמשפּט מאַטילסקי'ן אויף אַ יאָהר אויסבעסערונגס-הויז, קראַוטשיק'ן אויף 6 חדשים און קענדראַק'ן צוליב מאַנגעל אין בעווייזען פרייגעשפּראָכען.

„ראַטעוועט מיך נישט"!

יונג מעדעל בעגעהט זעלבסטמאָרד צום 5-טען מאָל

אויף דער גאַס פון 6-טען שערפּיען 96, וואוינט די 14-יעהריגע יאַנינאַ קראַיעווסקאַ. איהר מוטער אַ פאַבריקס-אַרבייטערין, האָט דאָס מעדעל שטענדיג געהאַלטען אויפ'ן אויג, ווייל זי האָט שוין עטליכע מאָל געפּרובט זיך נעמען דאָס לע-בען. אַ פּאָר מאָל האָט זי זיך גע'סמ'ט, איינמאָל האָט זי זיך איבערגעשניטען דעם האַלז, אַ פּאָר מאָל האָט זי געשלונגען שפּילקעס און נעגעל, כדי אויף אַזאַ אופן בעגעהען זעלבסטמאָרד. אַלעמאָל פלעגט מען זי אָפּראַטעווען.

מיט עטליכע טעג צוריק האָט זי ווידער איינגעשלונגען עטליכע שפּילקעס און נעכטען האָט מען איהר געזאָלט מאַכען אַן אָפּעראַציע אין אַננאַ מאַריאַ שפּיטאָל.

מיט אַ מאָל איז דאָס מעדעל פערשוואונדען. מ'האָט זי אַרומגעזוכט און געפונען אויף פּיעטרי-קאָווער 56 אין טויער אַ פער'חלש'טע. זי האָט זיך ווידער פער'סמ'ט. פּאַגאָטאָוויע האָט ערטיילט הילף דער זעלבסטמערדערין, וואָס בעגעהט איהר פערצווייפעלטען שריט שוין צום 5. מאָל. „ראַטע-וועט מיך נישט"! האָט זי זיך געבעטען, „כ'וועל זיך סיי ווי נעמען דאָס לעבען, איצט וועל איך זיך שוין אַרונטערוואַרפען אונטער'ן טראַמוואַי".

זעלבסטמאָרד אָדער אומפאָרזיכטיגקייט?

דערשאָסענער סערזשאַנט אין אַ טאַקסובקע

איבער דעם רוזאַ־פּאַביאַניצער שאָסיי איז נעכ־טען אַנדערפריה געפאָהרען אַ וואַרשעווער טאַק־סובקע אין וועלכער עס איז געזעסען דער סער־זשאַנט יאַן גנאַיאַווסקי פון 82 פּולק פּיעכאָטע, וועלכער סטאַציאָנירט אין ברעסט אויף בוג.

אין אַ געוויסען מאָמענט האָט דער שאָפער דערהערט הינטער זיך אַ רעוואָלווער־שאָס. ער האָט זיך אומגעקוקט, און דערזעהן, אַז זיין פּאַסאַ־זשיר ליגט אין דער טאַקסובקע אַ פערהאַלשטער און בענאָסען מיט בלוט.

דער שאָפער איז באַלד צוגעפאָהרען צו דער פּאָליציי־וואַך וואו מען האָט דעם סערזשאַנט אַרויסגע־נומען פון דער טאַקסובקע און אַרויסגערופען צו איהם פּאַגאָטאָוויע. דאָן איז פעסטגעשטעלט גע־וואָרען אַז [illegible] דער שאָס קומט פון גנאַיאַווסקי'ס רעוואָלווער עס איז אָבער נישט בעוואוסט צי האָט דער לעצטער געוואָלט בעגעהען זעלבסטמאָרד אָ־דער צי איז דער שאָס ענטשטאַנען צוליב אומפאָר־זיכטיגען בעגעהען זיך מיט'ן רעוואָלווער.

פאָדערונג פון דראָגיסטען

בנוגע דעם אומזאַץ-שטייער

(2) אויף דער אַלגעמיינער פערזאַמלונג פון דראָגיסטען פעראיין איז צוו. אַנד. אויך אַרומגע-רעדט געוואָרען די פראַגע וועגען אומזאַץ-שטייער. ס'איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע צו פאָ-דערען, אַז דער אומזאַץ-שטייער ביי דעטאַליסטען זאָל גענומען ווערען אין דער הויך פון 1 פּראָצ. שוין פון 1. אַפּריל ה. י.

אויף דער פערזאַמלונג זענען שטאַרק אָנגע-גריפען געוואָרען די אַפּטייק-אינהאַבער, וועלכע האָבען געשאַפען אַ ספּעציעלע קאָמיסיע, וואָס בעקעמפט דעם האַנדעל מיט מעדיקאַמענטען דורך די אַפּטייק-סקלאַדען.

צום סוף איז בעשלאָסען געוואָרען צו שטיצען די איינלענדישע דראָגעריע-פּראָדוקציע.

וועגען שטיצע פאַר פלוש-וועבער

דער פעראיין פון פלוש-וועבער האָט זיך גע-וואָנדען צו דער יודישער גמינע וועגען העלפען די מיטגלידער. די גמינע האָט אַרויסגעגעבען דעם פעראיין דעקלאַראַציעס פאַר די מיטגלידער וואָס ווילען געניסען פון שטיצע אויף פּסח.

די פעראינטערעסירטע דאַרפען קומען רעגי-סטרירען זיך אין פעראיין, ריטערס 13, מיטוואָך, דעם 26. פון 10 פריה ביז 4 נאָכמ. און דאָנער-שטאָג דעם 27. פון 9 ביז 12.

באַלפור-אַקאַדעמיע פון הרצליה

היינט, 7 אַזייגער, אַרדענט איין די ציוניסטישע יוגענד־אָרגאַניזאַציע „הרצליה" אין לאָקאַל פון „הזמיר" אל. קאָשטשושקי 21, אַ פייערליכע טרויער אַקאַדעמיע צום אָנדענק פון לאָרד אַרטור דזשעמס באַלפור. אָנטייל נעהמען אין אַקאַדעמיע די רעדנער: ד"ר אַרמאַן, ד"ר. פּערעלמאַן, ד"ר. ריגער, אַדוו. שטרויך.

דער סדר פון דער רעגיסטראַציע אויף דער פּסח-אונטערשטי-צונג פון דער גמינע

די רעגיסטראַציע אויף דער פּסח-אונטערשטי-צונג וועט פאָרקומען אין די פעראיינס-לאָקאַלען: (ווסכאָדניאַ 70) אין פאָלגענדע טערמינען:

אין טעקסטיל-פעראיין — מיטוואָך און דאָנערשטאָג פון 11 ביז 2 נאָכמיטאָג און פון 5 ביז 8 אָוועגד. פרייטאָג נאָר פון 10 ביז 1 נאָכמ.

אין האַלץ, בוי- און בעקער-פעראיין — מיטוואָך און דאָנערשטאָג פון 11 ביז 2 נאָכמ. און פון 6 ביז 8 אָוועגד. פרייטאָג נאָר פון 11 ביז 1 בייטאָג.

פּאַפּיר-פעראיין — מיטוואָך און דאָ-נערשטאָג פון 6 ביז 8 אָוועגד.

עפּענטליכע אַרבייטער און לעדער — מיטוואָך און דאָנערשטאָג פון 6 ביז 8 אָוועגד. פרייטאָג פון 11 ביז 1 בייטאָג.

באַלען-פּאַקער, ציגעל-גאַס 33 — מיטוואָך און דאָנערשטאָג פון 6 ביז 9 אָוועגד. פרייטאָג פון 10 ביז 1 בייטאָג.

רעגיסטרירט ווערען אַלע אַרבייטער פון די ענטשפּרעכענדע פאַכען.

כראָניק פון פּאַגאָטאָוויע

די כראָניק פון פּאַגאָטאָוויע האָט נעכטען פערצייכענט פאָלגענדע אומגליקס-פאַלען:

אויף פּאָמאָרסקאַ 150 איז אַראָפּגעפאַלען פון די טרעפּען דער 6-יעהריגער בערנאַרד ניעוויאַ-דאָמסקי. ביים קינד האָט געפּלאַצט דער שאַרבען. אין אַ שווערען צושטאַנד האָט די פּאַגאָטאָוויע דאָס קינד אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל אַננאַ-מאַריאַ.

*

אויף קאָפּערניק-גאַס איז איבערגעפאָהרען גע-וואָרען דורכ'ן טראַמוואַי די 7-יעהריגע וואַנדאַ גילער (גדאַנסקאַ 106).

*

אין פּאָניאַטאָווסקי'ס פּאַרק האָט זיך פערסמט מיט עסיג-עסענס אַן אומבעקאַנטע פרוי פון אַ יאָהר 20.

דער אלגעמיינער ווירטשאפט־ליכער קריזיס
און די לאגע פון די פעארימטע לאקאטארען

II

מיר ווילען זיך דאס מאל בכלל נישט אפשטעלען אויף דעם, וואס די רעגירונג און די שטעטישע זעלבסטפערוואלטונגען קאנען טון און טון אויפ'ן געביט פון אפראטעווען איינגעשולדיגטע לאקאטארען פון עקסמיסיעס, ביי דער געלעגענהייט ווילען מיר נאר בלויז בעקענען אונזערע לעזער מיט די רעכטליכע אופנים, ווי אזוי די געזעצגעבער פראבירען אין דערמאנטען הינזיכט צו שיצען די אינטערעסען פון די לאקאטארען.

קודם כל דארף אנגעוויזען ווערען אויפ'ן דעקרעט פון לאקאטארען־שוץ, וועלכער זעהט פאר א געוויסען מאראטאריום פאר נישט צאלפעהיגע לאקאטארען. דער דאזיגער מאראטאריום איז אבער א זעהר בעגרעניצטער און איז געזעצליך נישט נוגע דער פליכט פון צאהלען דירה־געלד און ממילא אויך נישט חל אויף דער עקזעקוציע פון לאקאטארס פערמעגען אויפ'ן חשבון פון זיין פערלעגענעם חוב. אין בעסטען פאל קאן דער דערמאנטער מאראטאריום האבען א געוויסע אנווענדונג בלויז דאמאל, ווען ס'האנדעלט זיך וועגען אנ'עקסמיסיע און דאס אויך נאר אויף אזוי פיל, אויף וויפיל זי איז בעגרינדעט מיט דער אינטערשטעליג־געבליבענקייט און צאהלען מעהר, ווי 2 ראטעס דורכאנאנד.

אפילו אין לעצטען פאל האבען נאך אויך נישט אלע איינגעשולדיגטע לאקאטארען דאס רעכט צו געניסען פון חסד פון דערמאנטען אנב שוין גענוג בעגרעניצטען מאראטאריום. נאר בלויז די יעניגע, וועלכע זענען ביכולת צו בעווייזען, אז די זיי פארגעווארפענע צאהלונגס־נאכלעסיגקייט איז נישט קיין פועל יוצא פון כתם בייזוויליגקייט, נאר פון אויסערגעווענליכע פעראריקייט אדער לענגערע ארבייטסלאזיגקייט.

די דערמאנטע אומשטענדען דארפען בעשטעטיגט ווערען דורך אנ'ארימקייט־צייגניש, ארויסגעגעבען פון מאגיסטראט (אפטיילונג פאר עפענטליכער השגחה), ארטיגען פאליצייי־קאמיסאריאט עווענטועל דורך בעגלויבטע עדות און ביים פעררופען זיך אויף ארבייטסלאזיגקייט. דורך אנ'ענטשפרעכענדען בעווייז פון מלוכה'שען ארבייטס־פערמיטלונגס אמט.

ביי דער זעלבער געלעגענהייט האלטען מיר פאר בעזונדער וויכטיג אויפמערקזאם צו מאכען די ברייטסטע שיכטען פון דער יודישער בעפעלקערונג, וועלכע זענען געבליבען אהן בעשעפטיגונג אין אהן פרנסה אויף דער אומבעדינגטער נויטווענדיגקייט זיך תיקף צו רעגיסטרירען אין מלוכה'שען אמט פאר ארבייטס־פערמיטלונג.

אמת — ביי דער איצטיגער ווירטשאפטליכער קאניונקטור איז טאקע נישט פארהאן קיין האפנונגען צו בעקומען דורכ'ן מלוכה'שען אמט וועלכע ס'איז ארבייט, פונדעסטוועגען דארף זיך דאך יעדער ארבייטסלאזער בירגער רעגיסטרירען כאטש בלויז צוליב דער אויבען שוין אנגעוויזענער אבזוכט אפילו אליין. איבעריגענס וואלט גאנץ אויסשעפליכע רעגיסטראציע אויך מסוגל געווען אפצושפיגלען געוויסער מאסען די אמת'ע סאציאל־עקאנאמישע פערהעלטענישען אין לאנד.

אלענפאלס טאר מען בשום אופן נישט ווארטען מיט'ן רעגיסטרירען זיך אין מלוכה'שען אמט פאר ארבייטס־פערמיטלונג ביז ס'וועט זיך ערשט מאכען א געלעגענהייט צו בעקומען פון ערגיץ עפעס א שטיצע. רעדענדיג בכלל וועגען א דירות־מאראטאריום, דארף מען קודם כל געדענקען, אז ער קאן איבערהויפט ווערען אנגעווענדען נאר אין משך פון 6 חדשים און דערצו אויך נישט מיט א גלייכמעסיגער רעכטליכער ווירקונג לגבי אלע אנב שוין יא בערעכטיגטע צו געניסען פון זיין זכות לאקאטארען.

און ווירקליך דער טייל־1 ארט. 23 פון דעקרעט וועגען לאקאטארען־שוץ קוואליפיצירט די דערמאנטע פריווילעגירטע שיכטען לאקאטארען, אפהענגיג פון דער צאהל דורך זיי בעוואוינטע צימערען, אין פאלגענדע 2 קאטעגאריעס:

צו דער ערשטער קאטעגאריע פעררעכענט דער געזעצגעבער אלע פעראריקטע און ארבייטסלאזע לאקאטארען, בעוואוינען נישט מעהר, ווי 1 אדער העכסטענס 2 צימערען, אלס איינס, צי מיט אדער אהן א קיך. די 2־טע קאטעגאריע זאגען נעמט ארום אלע איבעריגע אזעלכע לאקאטארען, וועלכע פערנעמען שוין גרעסערע דירות.

לגבי אט דער ערשטער קאטעגאריע לאקאטארען, קוים זענען זיי צוליב עקאנאמישע סבות הינטערשטעליג געבליבען מיט'ן צאהלען דירה־געלד און זיי ווערען דערפאר פעראורטיילט עקסמיטירט צו ווערען, קאן דער מאראטאריום אנגעוואנדען ווערען מיט דער סאנקציע פון אזוי גערופענער זאוויעשעניע.

וואס שייך ווייטער די יעניגע לאקאטארען וועלכע פערנעמען גרעסערע וואוינונגען און דער געזעצגעבער פעררעכענט זיי דעריבער צו דער 2־טער קאטעגאריע, קאנען זיי געניסען פון מאראטאריום נאר אין פארם פון אנ'אדראטשעניע.

צווישען אט די ביידע אויסגערעכענטע רעכטליכע קאטעגאריעס איז פארהאן אין דער פראקטיק א גאר גרויסער אונטערשיד.

אזוי צב"ש, ווען ס'ווערט ערטיילט א מאראטאריום אין פארם פון אנ'אדראטשעניע, ווערט דאס אויספיהרען פון ארויסגעטראגענעם עקסמיסיע־אורטייל נישט אנולירט, נאר בלויז אפגעלייגט אויף א בעשטימטען טערמין, נאכ'ן אפלויף פון דאזיגען טערמין ווערט די עקסמיסיע לויט'ן קאטעגארישען פערלאנג פון תובע אומבעדינגט אויסגעפיהרט.

דאגעגען ביי א מאראטאריום מיט'ן כח פון א זאוויעשעניע האט דער לאקאטאר די מעגליכקייט אין משך פון געגעבענעם טערמין צו רעגולירען דעם פערלעגענעם חוב, נאך וועלכען דער בעטרעפענדער עקסמיסיע־אורטייל פערלירט זיין אויספיהר־קראפט.

י. אינפעלד

יורידישע עצות

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" ענטגעגענטפערען אויף יורידישע פראגען, וואס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן
יורידישע אפטיילונג
פון „נייעם פאלקסבלאט".

בײם דערלאנגען אנ'אנפראגע אויף א יורידישע עצה, דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט ארײנגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

333. ל. ל.

מעג די באנק אדער אפילו דער ריענטאלער פראטעסט האבען בעשטעטיגט, אז אין קריטישען טאג איז אין דער באנק אויפ'ן טשעק נישט געווען קיין דעקונג, קוים ווייסט דער אויסשטעלער אויף, אז ער האט אין מאמענט פון אויסשטעלען דעם טשעק געהאט א גענוגענדען גרונד צו רעכענען, אז אין צאהל־טאג פון טשעק וועט ער שוין האבען גענוג דעקונג דעם טשעק צו רעאליזירען דראהט איהם נישט קיין שטראף פאר אויסשטעלען טשעקען אהן דעקונג.

געוויס קאן דינען פאר אזא בעוויז דער אומשטאנד, וואס ער האט דורך דער פערמיטלונג פון דער זעלבער באנק געהאט אויף אינקאסא. אויף א גרעסערע סומע וועקסלען, וועלכע האבען געדארפען איינגעהען אין דער צייט, ווען דער טשעק האט געזאלט רעאליזירט ווערען.

334. פראפעסיאנעלען פעראיין פון וו.

די פארשריפט וועגען אויסצאהלען דעם ארבייטסלוין אונבעדינגט אין געלד איז נוגע אלערליי ארבייטער, אלוא פיזישע פונקט אזוי ווי גייסטיגע.

דאגעגען, די פארשריפט, אז דער אונטערנעהמער איז מחויב אויסצוצאהלען דעם ארבייטסלוין אין דער צייט פון די מיליטערישע איבונגען איז נוגע בלויז גייסטיגע ארבייטער. די פרעטענציע פאר א 3־חדשים'דיגער קינדיגונג ווערט פעראלטערט נאך 6 חדשים.

335. ר. ה.

ס'גייט נישט אין דעם, צי דער יונגערער ברודער ארבייט אדער נישט, נאר עס האנדעלט זיך אין דעם, צו איז ער פעהיג, צו ארבייט אדער נישט. בלויז דער לעצטער אומשטאנד דעצידירט ביים אנערקענען אנ'אפיעקונסטווא.

336. בראווערמאן.

אין אזא פאל איז א פראגע נישט, ווען דער וועקסעל איז פראטעסטירט געווארען נאר, ווען איהר האט איהם אויסגעקויפט פון אייער נאך־זשיראנט.

אויב פון דעם טאג איז שוין פערביי מעהר, ווי 6 חדשים, איז שוין ממילא די וועקסעלפרעטענציע לגבי אייך פעראלטערט.

337. א לעזער פון זאוואדזקא.

פאר א מעבלירט צימער האט דער לאקאטאר דאס רעכט צו פאדערן פון סובלאקאטאר העכסטענס 75 פראצ. טייערע, וויפיל ער צאהלט אליין פאר'ן זעלבען צימער. דאס הייסט אבער נאך נישט, אז דער סובלאקאטאר איז אונבעדינגט מחויב אזויפיל צו צאהלען.

די דאזיגע נארמע בעצייכענט נאר בלויז די שטראפליכע גרעניץ פון לאקאטארס פאדערונג, ווייל קוים פאדערט ער טייערער פאר'ן פערדינגענעם צימער, דארף דער סובלאקאטאר נישט נאר בלויז איהם נישט צאהלען, נאר דער לאקאטאר קאן נאך דערפאר צוגעצויגען ווערען צו שטראפליכער פעראנטווארטליכקייט.

338. משה גאלדשטיין.

דער אומשטאנד, וואס איהר האט פאראיאהרען בעקומען אנ'אדראטשעניע צוליב אייער קערפערליכער נישט ענטוויקעלטקייט, נעמט ביי אייך נאך נישט צו די רעכט אויב מ'וועט אייך דאס מאל יא צונעמען, צו מאכען אנ'אפיעקונסטווא.

א פראגע איז נאר, צי דער פאליצייאישער וויוויאד וועט פעסטשטעלען, אז איהר זענט פאקטיש דער איינציגער שפייזער.

דערצו פאדערט זיך קודם־כל, אז אייער עלטערן, וועלכע זענען נאך נישט אלט קיין 60 יאהר, זאלען אנערקענט ווערען פאר נישט ארבייטספעהיג.

דאס זעלבע מוז אויך בעוויזען אייער שוועסטער.

דער אומשטאנד, צי זי האט יא א געשעפט אדער נישט, ענדערט נישט די לאגע.

339. א לעזער פון דאלנא גאס.

340. פינקיס.

341. א מעטאל־ארבייטער.

וועגען אייערע ענינים דארפט איהר זיך פערשטענדיגען פערזענליך מיט אונזער יוריסט טעגליך פון 3—4 נאכמיטאג מיטברענגענדיג די צייטונג.

צווישען גרויסע נגידים...
(שטיפעריי)

פון ב. קאוונער.

דערצעהלט מיר א יונגערמאן אזא מעשה: איך האב בעדארפט נויטיג האבען עטליכע טאלער.

נישט קיין סך: ארום פינף הונדערט.

וואו־זשע נעהמט מען אזא סומע?

טראכט איך:

ביי בעקאנטע, ביי חברים!

קומט מיר אויפ'ן זינען: הערשעל, קאפעל, סענדער, חיים, איטשע, חנא לייזער, מנשה דוד אשר נח, איציק משה. —

וועל איך ביי זיי לייען. אמת, זיי אליין האבען אויך נישט: זענען אליין גרויסע א ימעל'ס: אבער איך בין ארימער פאר זיי, א סך א ימער!

קלויב איך אויס דעם ערשטען אויפ'ן פייער: חיים איטשען. ער איז, ראכט זיך, דער רייכסטער פון'ם גאנצען קניפעל. זיינער אנ אנקעל האט מיר ערשט, מיט א וואך צוריק, פערזעצט זיין דימענטענרינג פאר 150 טאלער. שרייב איך איהם אזעלכע א בריוועל אזוי און אזוי:

„טייערער חבר און פריינד און גוטער ברודער חיים איטשע!

„איך, דיין גוטער פריינד, מעכעל ושימושיק, בין אויף סיפיקע צרות; אויף קיין גוטע ערע קען מען שוין נישט זיין: מיין היבעל ריכט זיך היינטמארגען אין בעט אריין. זי געהט מיר עפעס האבען: אדער א יונגעל, אדער א מיידעל, אדער א צווילינג. מיט ליידיגען וועט זי שוין נישט אויפשטעהען... איך עגין זי גאנץ גוט: זי האט זיך פיינט נאריש צו מאכען. יעדעס מאל, וואס זי האט זיך איזעקגעלייגט אין קימפעט, האט זי מיר עפעס געבראכט. וויהע שוועסטער זענען אויך אזוי. און אזא חתונה קאסט געלד: א דאקטאר, א שפיטאל, א שלום זכר, א ברית, א היגעלע, זיינרעלעך און גלאט אזוי שמאטעס, און איך האב נישט א גראשען ווען דו קוריווזסט מיר.

„א הויז דעם קימפעט דארף איך אויך פערריכטען דעם דא דפון מיין שטיבעל. עס רינט מיר אריין אין שלאף־צימער. ווען עס רעגענט מוז איך און מיין ווייבעל שלאפען אונטער א רעגען־שירם.

„איז דאס קיין פלא נישט. מען רוהט זיך נישט אוים. און ס'איז טאקע נישט פריאטנע.

„מיר ליגען זיך איז בעט אריין טרוקענע און מיר שטעהען אויף נאסע.

„און שולדיג איז דער דאך: ער איז אונגאנגצען צולעכערט; ער וויל האבען אויף זיך נייע שינדלען, ווי מיר זילט זיך לעבען.

„א דאך האט פיינט ווען ער איז צולעכערט, פונקט ווי א שוך האט האס פיינט. דארף איך האבען אויף ביידע זאכען צוואמען פינף הונדערט טאלער. נאר אזוי ווי פינף הונדערט טאלער איז פאר דיר א ריזיגע סומע, וויל איך בלויז לייען ביי דיר הונדערט טאלער.

„די אנדערע פיר הונדערט טאלער וועל איך צוזאמענשלעפען ביי מיינע אנדערע פריינט. ווייסט דאך ווי מען זאגט, פון א ביסעל מיט א ביסעל וועט ווערען א פולע שיסעל.

„איך בעט דיך טייערער חיים איטשע, דו זאלסט מיר נישט אפזאגען.

„מיט הבר'ישען גרוס, דיין

מעכעל ושימושיק".

אויפ'ן דריטען טאג קריג איך אנ'ענטפער פון מיין חבר:

„מיין ליבער חבר מעכעל!

„איך שווער דיר ביי מיין פרנסה, ביי מיין לעבען יא — ביי דער גוטסקייט פון מיין שווינער, אז איך האב נישט א גראשען ביי מיין לייב און לעבען! איך האב געדאט א שטיקעל דימענטענרינג, האב איך איהם פערזעצט פאר 150 טאלער. האב איך שוין נישט א סענט פון דעם. פון וואנען זאל איך נעהמען? א ארבייטען ארבייט איך נישט; און שיקען, מיין פרוי ארבייטען אין אזא צייט, קען איך אויך נישט; און די דריי ברודער זענען נאך צו יונג צו ארבייטען.

„וואס צו פערזעצען און אויך נישטא, וואס מען האט געקאנט פערזעצען איז שוין לאנג פערזעצט, סיידען מיין שווינער... אבער וועלכער משוגענער וועט עם בארגען אויף אזא מכשפה?

„אט־דאס מיין ליבער חבר, איז דער ביטערער אמת, און דער אמת איז אלע מאל ביטער; דאס איז דער ביטערסטער א שטיקעל, וואס די יוגלט פערמאגנט...

חיים איטשע".

פון מיר דיין פריינט

ענטפער איך באלד אפ מיין חבר מיט דער נעכסטער פאסט:

„מיין ארימער חבר חיים איטשע!

„עס פרעהט מיך פון טיפסטע הארצען, וואס דו ביסט נאך אויף גרע ע צרות ווי איך. ווען פרעהט זיך א הויקער? ווען ער זעהט נאך א גרעסערען!

„הייסט עס אז מיר ביידע האבען זיך פיין ארויפגעארבייט! נאר שפאס אן א זייט. אויב דו קענסט מיר נישט לייען קיין גאנצען הונדערטער, וועט זיין גוט א פופציגער! וועל איך ביי אנדערע בארגען מיט 50 טאלער מעהר, אויב דו אליין דארפסט טאקע נישט, ווי דו זאגסט, איז רעכט, דו זאלסט קריגען ביי דיינע פריינט; און אויב דיינע פריינט האבען אויך נישט, ווען מיך נישט ארען זאלען דיינע פריינט וועלען לייען ביי זייערע פריינט; און אויב זייערע פריינט האבען אויך נישט, האבען יענע פריינט אויך פריינט, יעדער מענש האט פריינט, וואס העלפט איהם ארויס אין א נויט. זיי, למשל, איך און דו...

„איך האף, מיין ליבער חיים איטשע, אז דו וועסט מיך נישט לאזען פאלען.

„דיין חבר,

מעכעל ושימושיק".

אויף מארגען קריג איך ווידער א בריוועל פון מיין חבר חיים איטשע:

„מיין ליבער מיכעל!

„דיין בריוועל האט אונז געמאכט צום לאכען. וואס דו שרייבסט מיר אויסדריקליך, אז איך האב נישט א סענט ביי דער נשמה, און וואס צו פערזעצען איז אויך נישטא, און וואס צו בארגען איז אויך נישטא. און אלע מיינע פריינט זענען אזוי ארים ווי דיינע פריינט. ס'איז נישטא דער טאג איך זאל נישט קריגען בריוולעך פון מיינע פריינט, איך זאל זיי בארגען א פאר טאלער... איכ'ל דיר זאגען דעם אמת, ווען דו שרייבסט נישט צו מיר נאך עטליכע טאלער, וואלט איך געשריבען צו דיר דו זאלסט מיר לייען עטליכע טאלער. אי דראיף פשוט האבען אויף עסען. נאר אזוי ווי דו ביסט געשיקטער, שנעלער, האסטו אויסגעכאפט און מיר פערלאפען דעם וועג.

„דאס איז דיין גליק!

„ליבער מעכעל!

„צו די אלע בעקאנטע, וואס דו רעכענסט צו שרייבען, האב איך שוין געשריבען. זיי האבען נישט א גראשען, האבען זיי נישט; הערשעל שטרייקט שוין 16 וואכען; קאפעל'ס פרוי האט נעכטען געהאט אנ'אפעראציע אויף גאלשטיינער; סענדער איז פלוצלינג טויט געווארען. ער הערט נישט פון דאנען אהין; חנא לייזער איז קראנק אויף אסטמא; מנשה דוד האט א קראנק הארץ און אזוי די איבעריגע פריינט. ווען זיי זאלטען עפעס פערמאגט, וואלט איך געוויזען דער ערשטער ביי זיי צו בארגען. ווייס איך טאקע נישט, וואס פאר אנ'עצה דיר צו געבען. סיידען, יא, סיידען... דו זאלסט אוועקרוקען דאס בעט פון ארט, עס זאל נישט אריינרעגענען פונקט אין בעט אריין. דאס בעט מוז דאך נישט שטעהען אויף דעם ארט, און ווייטער פרובירט א בעט טאן ביי דיין ווייבעל, אז זי זאל אפלעגען די קימפעט אויף בעסערע צייטען. עס ברענט נישט. קיינער וועט עס ביי איהר נישט אויסכאפען. זאג עס איהר אין מיין נאמען. און טאמער איז זי אנ'עקשנ'טע, אנ'איינגעשפארטע, זאל זי האבען דאס קינד אזוי א קליינק און אהן א דאקטאר, פונקט ווי אונזערע מאמעס האבען אונז געהאט.

אט־דאס איז מיין עצה. ווילסטו מיך פאלגען איז גוט, טאמער נישט, וועל איך דיר בלייבען דער זעלבער גוטער פריינט:

חיים איטשע".

געמשפּט אַלס ליציטאַציע-בעפרייערס

(2) נעכטען 11 אין דער פריה איז אין קרייז-געריכט פאָרגעקומען דער פראָצעס פון אדאם ליבערמאַן (אינהאַבער פון דער אָפּטיילונג „ראַדיאָ-לאָיד", פשעיאַזד 8) און איגנאַצי הירשפעלד, ליי-טער פון דער פירמע „פאַטאַוויס" (פיעטריקאָווער 152) וועלכע זענען בעשולדיגט געוואָרען אין אויסנאַרען פון דער פירמע „עמיל העבלער" 10 טויזענד זלאָטעס אַלס שכר פאַר'ן כלומרשט'ען אינטערווענירען ביים אָפּלייגען אַ ליציטאַציע פאַר מלוכה-שטייערען.

דאָס געריכט האָט די אָנגעקלאָגטע בעפרייט.

די גאַלדגרעבער

פאַרשטעלונגען פון דער יודישער טעאַטער-סטודיע אין „הזמיר"

די לעצטע פאָרשטעלונגען פון שלום עליכם'ס קאָמעדיע „די גאָלדגרעבער" (דער אוצר) זענען אַראָפּ מיט אַ גרויסען ערפאָלג.

צוליב דעם גרויסען ערפאָלג ווערען די פאָר-שטעלונגען פאָרטגעזעצט פרייטאָג, דעם 28 מערץ, 9 אָוועגד און זונטאָג, דעם 29 מערץ, 9 אָוועגד אין זאַל פון „הזמיר", אַל. קאָשטשושקי 21.

דאָס גליק איז

שטענדיג מיט אונזערע שפּילער!

F. BRAJTSZTAJN, Narutowicza 31, tel. 142-47

אָט דאָס זענען די געווינסען אין מיין ס. קאָלעקטור ביי דער איצטיגער 5-טער קלאַס

20,000 זלאָטים אויף אונזער נומער	170806
5,000 " " " "	166709
5,000 " " " "	43562
3,000 " " " "	89863
3,000 " " " "	4242

און אַ סך, אַ סך אַנדערע געווינסען.

אַ קליינע צאָהל איבערגעבליבענע גליקליכע לאָסען צו דער איצטיגער 5-טער קלאַס איז נאָך ביי מיר צו בעקומען. כל הקודם זכה! דאָס גליק רופט אייך!

ס'גייעג נאכ'ן שאַטען

78 (סענסאַציאָנעלער ראָמאַן)

אַ זייגער דריי פערטעל נייו איז אַ הויכע, טונקעלע פיגור אַראָפּ דורכ'ן הינטערשטען איינגאַנג פון בענסדאָרפס הויז און גאַס אַריין און איז פערשוואונדען געוואָרען אין דער נאַכט-טונקעלקייט.

מען האָט אָרונגעט אגען צוויי שוואַרצע וואַליזעס אין דער טאַקסיבקע, וואָס איז געשטאַנען און געוואַרט פאַר'ן טויער.

מען האָט זיי אוועקגעלעגט לעבן דעם שאָפער. שפּעטער האָט זיך אין דער טאַקסיבקע אַריינגעזעצט דער גראַף און געהייסען זיך פיהרען צו דער שטיי־אָרט פון די דאַמפּערס.

ביים ברעג טייך איז ער אַרונטער געגאַנגען.

די נאַכט איז געווען אַ פינסטערע, און אויפ'ן טייך זענען געהאַנגען שווערע רעגען-וואָלקענס.

אין דער פינסטערניש האָבען זיך טונקעל געריסעוועט די סילועטען פון די פּאָר שיפען אויפ'ן טייך.

ענטקעגען דעם אויטא איז פון דער טונקעלקייט ערשינען אַ פיגור און אַ פּאָליציאַנישען אוני-פאָרם.

בענסדאָרף האָט געבעטען, מ'זאָל איהם ווייזען, וואו עס שטעהט דער דאַמפּער, מיט וועלכען ער דאַרף צו פאָהרען.

זיין אונטערשטער טייל פנים איז געווען פערדעקט מיט אַ גרויסען וואָלענעם שאַל, און אויפ'ן שטערן האָט זיך איהם אַראָפּגערוקט דער ראַנד פון דעם ווייכען פילץ-הוט.

אין דער פינסטערניש זענען געווען קענטיג ווייניג שלעכט גלאַנצענדע אויגען.

— דאָ, הער! אַ ביסעל לינקס...

— ס'איז פינסטער, צום טייוועל! — האָט ער זיך אַ ווייסגעווידעלט, נאָכגעהענדיג פאָרזיכטיג זיין פיהרער.

אין אַ קורצער ווייל שפּעטער איז ער שוין אויפגעשטיגען אויף דער שיף, וואָס האָט זיך פאַמעליך געשאָקעלט אויפ'ן וואַסער, ווי בעצוואונגען פון אַ פערשלאָפענקייט.

איבער דער אויבער-דעק האָבען זיך געוואַלט געפלינקע שאָטענס פון מענשען; עס האָט זיך געהערט אַ קורץ, אָפּגעהאַקט רעדען צווישען זיך.

פון דעם נידעריגען גראָבען קוימען האָבען זיך געקנוילט אַ געדיכטער גרויער רויך.

בענסדאָרף איז אַרויף אויפ'ן אויבערדעק און זיך געווענדעט צום ריזשווירענדען מאַטראָס:

— קאָן מען זעהן דעם קאַפּיטאַן פערזענליך?

— זאָפאָרט געה איך פרעגען. ער איז ביי זיך אין דער קאַיוטע. פאָהרט איהר מיט אונז, הער?

— כ'רעכען... כ'וואָלט געוואָלט... און איך דאַרף קודם זעהן דעם קאַפּיטאַן... ס'איז אַ דרינגענדע זאַך... זייט אַזוי גוט, מעלדעט מיך צו איהם... אָט האָט איהר מיין וויזיט-קאַרטע.

דער מאַטראָס האָט אַ קוק געטאָן אויפ'ן קאַרטעל ביים ליכט פון'ם גאַז-לעמפּעל און שנעל געענטפערט:

— זאָפאָרט, הער... עקסעלענץ! קומט אַהער... אייער באַגאַזש איז מיט אייך?

— ניין. איך וויל זיך פריהער זעהן מיט'ן קאַ-פּיטאַן!

— זייט אַזוי גוט — אַהער. דעם קאַפּיטאַן וואַסקאַווסקי'ס קאַבינע איז דאָ, רעכטס.

אין אַ ווייל שפּעטער איז שוין דער גראַף געווען ביים קאַפּיטאַן און זיך אויסגעטענהט מיט איהם אויף זיין שטייגער, געגעבען איהם צו פערשטעהן, וואָס ער פאָדערט פון איהם.

— איך רעכען, אַז איהר האָט געהערט וועגען מיר, הער קאַפּיטאַן — האָט ער געזאָגט — איהר ווייסט אויך, אַזוי פון די בלעטער, אַז איך האָב היינט אַדורכגעפיהרט אַ גרויסע מלוכה-הלוואה...

דער קאַפּיטאַן וואַסקאַווסקי האָט מיט אומצו-טרוי אַ קוק געטאָן אויפ'ן גראַף.

— יאָ, עקסעלענץ! — האָט ער רוהיג געענטפערט, איך האָב שוין געלייענט וועגען דער הלוואה מיט עטליכע טעג צוריק, אָבער מיר איז נישט בעקאַנט געווען, אַז איהר קלייבט זיך צו פיהרען דאָס געלד אויף מיין דאַמפּער.

— איהר האָט רעכט... מחמת פאָרזיכטיגקייט האָט וועגען דעם קיינער נישט געוואוסט. די צייטונגען האָבען געמאָלדען, אַז איהר פאָהרט אַוועק קיין אויסלאַנד — ועלבסטפערשטענדליך, מיט דער באַהן... דאָ האָב איך מיט זיך אין פּאָרטפעל די גאַנצע סומע געלד אַלץ אין באַנקנאָטען... די געהיים-פּאָליציי פון מיין מלוכה איז אינפאָרמירט מיך, אַז מיט מיין נסיעה האָבען זיך זעהר פעראינטערעסירט געוויסע לייט פון דער אונטערוועלט — פשוט באַנדיטען. ס'איז דעריבער בעשלאָסען געוואָרען צו פערפיהרען זיי אַז וועגען אין אַ פאַלשער ריכ-טונג, און אַלע צייטונגען איז פערעפענטליכט, אַז דאָס געלד וועט אָפּגעפיהרט ווערען זונטאָג אינ-דערפריה... און — ביני לביני דערווייל רעכען איך צו פאָהרען מיט אייער שיף ביז קאָנהאַמענוש, אַריינזעצען זיך דאָרט אין דער באַהן, און שוין פון לאַנג זיין אויף דער אַנדער זייט גרענעץ...

דער קאַפּיטאַן וואַסקאַווסקי האָט זיך פער-טראַכט'העייך אַ גלעט געטאָן ביי דער גאַמבע:

— יאָ... איך ווייס אָבער נישט, צי האָב איך דאָס רעכט צו נעהמען אויף זיך אַזאַ פעראַנט-וואָרטליכקייט...

— טאָ ווייסט שוין, אַז זענען מיין געפלאַנ-טער רייזע אויף אייער שיף, ווייסען נאָר צוויי פער-זאָן: איך און איהר! — האָט בענסדאָרף שאַרף געענטפערט — די סומע וואָס איך פיהר איז צו גרויס, איך גופא זאָל געהן ריזיקירען סתם אין דער וועלט אריין... וועגען דער ענטערונג פון מיינע פּיגער האָב איך, אגב, נישט געגוי, צווישען גע-טאָן בלויז דער אויספאָרשונגס-מאַכט...

(פאָרטזעצונג קומט)

די מעכאַנישע שלאָסעריי און שווייסעריי

פיהרט אויס זעמטליכע מאַשין-רעפּאַראַטורען, שווייסונגען, צופּאַסונג פון מאַשינען-טיילען מיט גאַראַנטיע און :—: צו געגען ביליגען פּרייז :—:

J. REDER, Łódź

11 קאָנסטאַנטינער 11 (רוג זאַכאַרגיע)

פּריוואַט-וואוינונג: גדאַנסקאַ 20.

ציהונג פון דער לאָטעריי

5-טע קלאַס, 17-טער טאָג

20.000 165138.

5.000 166709 183252.

3.000 23880 55604 78494 115556.

2.000 17169.

1.000 24436 38466 57585 104423 113368 114898 139087 139087 139475 189602 197355.

600 1168 2249 66144 76732 77249 96057 104394 123565 127359 162126 188511 191828 192815 204799 206844.

500 35 2257 2891 4373 5488 2011 11563 11775 13325 18810 18920 19852 22528 31067 31453 35425 37013 37171 41196 46456 47545 48474 48556 56252 60322 61143 65791 68461 69359 78734 81181 86654 87449 88431 91152 91201 91468 93375 94196 94684 96991 98055 101879 102279 103739 106939 109453 112381 118323 118896 124169 130494 131370 134355 136375 137274 138817 140417 143583 144045 145036 148918 150524 151339 152782 155927 158749 160110 162369 163672 163345 164167 165855 166680 16693 19235 171422 174763 176755 178249 179937 183064 183882 184652 193528 194878 197313 192895 198267 199872 203533 204997.

250 126 225 564 69 803 1056 1144 62 1317 1553 58 90 1669 1771 2036 96 128 424 551 601 23 971 3083 94 394 4119 255 83 89 393 449 55 976 99 5419 682 776 971 6150 475 782 966 7448 559 722 86 951 8053 193 267 90 444 58 580 91 871 9038 97 262 334 43 10119 46 511 984 11019 39 152 264 528 30 41 938 12150 432 587 13024 37 121 76 94 238 412 50 945 14217 441 539 609 822 32 904 15014 233 306 413 76 16198 240 358 534 17018 58 105 28 785 815 907 47 84 18054 74 170 300 20 557 643 55 859 77 19080 150 65 300 80 445 714 60 20121 338 536 632 45 845 93 21184 503 31 727 35 348 62 22534 702 916 85 98 23036 139 205 26 29 39 459 537 639 24122 38 231 467 85 881 25048 223 66 315 416 605 13 974 26250 316 85 710 934 98 27612. 28122 612 29169 543 729 894 30059 139 44 277 90 597 697 31051 164 338 473 571 620 46 32096 122 80 450 816 33270 530 34120 227 83 313 82 420 83 519 678 941 35082 69 607 930 36073 53 271 85 600 739 37260 848 38112 299 495 956 80 39152 453 81 711 22 868 907 40031 76 194 231 325 44 722 982 41643 838 94 42129 59 255 614 43 45 50 87 43399 444 44099 339 402 566 674 768 45033 135 58 46085 138 322 820 47000 127 77 249 409 618 28 48016 355 467 602 41 49150 216 330 54 86 493 594 721 815 50303 654 910 23 51034 373 632 59 727 44 858 965 52127 349 538 48 660 77 53219 988 54126 55 601 55013 113 216 322 418 68 460 707 937. 56177 558 701 854 965 57093 211 963 58090 229 407 13 502 40 48 58 604 28 712 35 48 59039 123 38 327 331 505 42 890 60055 196 258 664 812 955 89 35 87 446 81 551 982 62019 607 835 630026 96 146 229 64028 226 406 798 65266 403 48 515 70 713 907 66039 340 596 637 67006 185 215 363 453 95 577 880 914 35 68002 14 78 191 95 625 70 69070 110 337 406 74 88 92 512 909 24 70076 175 276 882 71096 137 238 356 544 83 72298 410 14 569 774 848 61 73217 329 37 705 867 74617 751 75197 332 314 84 76063 112 259 592 615 938 77095 626 736 84 986 78451 589 79164 208 63 329 80 433 502 07 656 80082 761 81331 757 894 32111 267 402 38 533 726 896 926 51 83068 227 381 87 428 672 359 82 934. 84025 31 301 63 428 80 792 85025 57 420 51 74 94 806 83 86001 190 240 98 428 463 550 672 868 87019 228 439 616 69 709 66 947 88352 648 52 89016 57 87

393 539 99 734 817 90303 85 456 601 37 708 829 941 91243 798 836 998 92108 380 579 605 790 908 93361 437 691 94186 466 535 613 823 51 80 95094 175 634 711 901 96169 306 605 59 97140 759 999 93146 571 677 844 99052 77 102 43 66 406 38 91 564 627 63 864 100177 277 674 804 14 981 101067 103 27 530 84 102276 83 630 103038 346 91 428 700 848 104051 351 502 600 718 73 969 105050 77 639 809 106011 36 65 85 320 403 14 582 618 965 107132 341 407 31 502 18 108100 21 428 532 59 605 109243 351 63 474 578 644 795 110171 626 743 111031 52 85 185 459 86 509 87 652 390 970. 112161 258 61 358 536 113091 475 512 691 812 994 114126 203 43 355 504 807 42 986 115387 500 875 116041 126 81 387 516 117036 188 283 357 461 542 644 867 954 93 118083 921 119026 71 220 73 305 426 603 715 950 120057 76 91 184 635 121034 50 87 155 505 632 44 719 34 908 77 12249 393 768 309 123031 85 627 61 836 124472 606 716 20 807 999 125024 287 525 30 64 764 72 126249 449 127106 85 345 610 80 748 128007 241 313 542 55 628 703 945 129399 889 130337 424 43 724 855 131191 265 477 970 132289 576 78 633 838 133295 347 443 679 786 957 134117 229 365 70 511 43 705 862 984 135181 225 72 404 534 723 82 999 136023 60 241 79 476 96 555 35 98 801 19 943 137107 55 419 98 525 91 664 68 753 85 874 138046 525 634 734 68 804 904 48 139266 488 769 93. 140121 38 284 433 827 141036 51 89 131 259 80 601 96 774 86 90 991 142162 482 550 696 710 855 143029 369 410 788 898 144287 493 633 996 145081 87 256 73 431 516 89 647 71 753 853 76 95 146029 38 255 609 29 751 957 147241 77 384 419 24 750 935 148175 274 470 532 631 43 826 924 149209 396 772 818 150029 186 310 30 61 689 95 741 151006 169 712 50 910 152081 133 552 626 700 863 901 19 59 153505 841 154576 693 763 815 40 955 81 155079 131 94 317 467 532 156156 214 82 339 460 500 157763 945 158276 476 502 645 787 89 850 60 926 159758 160017 475 632 39 161097 103 30 224 79 389 427 24 806 73 83 924 162011 56 230 533 631 740 93 163100 25 375 470 794 301 928 164053 294 342 572 701 847 924 165147 215 47 718 26 166473 576 824 167079 136 364 574. 168073 233 350 59 73 85 468 80 520 169110 335 583 657 705 170034 109 25 244 451 655 746 171202 26 621 732 881 985 172162 202 404 503 720 28 173523 53 76 816 870 174085 435 175133 349 450 775 808 176366 437 51 681 714 177120 57 203 407 741 178177 346 569 179020 85 150 372 355 180241 404 600 912 97 181185 452 94 601 736 912 40 92 182145 230 42 79 361 64 80 509 32 183322 415 88 610 729 852 975 184200 312 428 52 612 721 926 61 135021 132 235 362 755 810 916 186177 338 554 649 187153 569 623 972 188304 400 40 64 680 719 74 817 51 995 139160 265 532 782 963 190071 171 315 429 745 191420 583 906 192240 78 347 539 49 693 782 807 10 998 193195 205 624 194001 439 554 632 52 195236 569 602 19 86 90 95 892. 196080 203 344 572 97 717 872 197187 435 599 801 27 61 198007 259 66 85 129 453 573 80 200038 125 444 527 820 943 201162 340 412 520 600 21 57 95 802 46 903 29 202383 455 553 607 209 255 204089 353 787 96 860 80 205032 73 117 772 943 96 206110 223 429 538 908 92 207222 91 496 973 95 208135 234 507 698 209308 540 622 63 304 40 984.

10,000		6445.
5,000		39245.
Po 3,000		97102
98722 133084 137979.		
2,000		5995
20073 79642 143188 147648.		
1,000		2262

55143 65983 66410 67096 74987 112316 116069 116955 118466 138981 150251 150991 166785 180079 181681 185292 204659.

600 1053 9547 15051 44789 49417 69304 88933 90884 117891 131319 132373 161850 166518 167906 178171 204806.

Po 500 zl. wygrały n-ry: 551 1428 5321 9536 11071 11277 11795 11863 17756 17824 23180 23691 24610 24958 25443 26001 84471 26363 36417 37844 40870 41489 41566 43417 45864 47678 48830 60290 60318 61572 61989 66784 67544 70955 71046 72013 72091 85168 92382 96929 106240 108936 115934 116869 119043 123207 124117 126261 127857 127920 133535 138617 143773 144490 146443 146766 156148 156226 158666 161318 161584 166648 168277 168299 172312 181312 182220 183353 184822 187456 190210 191417 194242 195236 197582 200739 200880 203611 206611 206890.

250 197 347 713 47 842 943 10047 63 517 781 20104 420 660 750 958 3131 82 661 83 99 761 99 943 40110 379 587 676 732 360 552 299 330 764 810 923 6026 83 374 403 675 776 701283 490 506 631 395 420 652 89. 10103 323 526 38 600 81 11205 312 97 780 8098 270 343 470 887 961 9058 542 672 949 12287 510 73 653 711 25 963 13093 439 547 760 849 14079 201 458 91 601 15 20 15818 50 443 45 655 814 85 907 16077 389 99 618 706 20 17091 143 236 545 56 800 93 18031 64 371 975 19321 450 62 99 716 88 847 989. 20112 32 50 233 451 537 752 21145 75 243 625 889 22012 20 99 119 316 897 23134 43 655 876 920 34 24037 386 413 71 96 778 914 25115 357 554 898 26437 63 537 72 27015 561 875 87. 28023 76 269 77 365 76 437 29278 378 476 925 61 30026 200 10 30 391 403 13 905 75 31204 95 54 585 826 32388 451 688 802 931 75 33015 45 487 616 45 57 748 34089 851 961 35035 39 375 524 631 97 98 991 36207 94 832 42 99 37307 69 477 621 931 38001 236 373 97 655 57 335 39224 326 60 780 806. 40112 538 635 41524 623 42091 117 343 528 80 781 43243 969 44160 72 255 938 45809 451 754 46308 817 47081 339 507 851 918 48294 595 760 49006 36 227 344 633. 50135 89 329 65 581 735 51057 302 14 637 812 52076 523 711 53424 721 54168 715 973 55085 543 65 761. 56290 366 693 732 867 978 57347 431 676 703 58179 268 413 617 795 59082 837 927 60067 382 422 936 61255 543 632 734 63016 527 611 816 64586 681 65090 102 373 462 643 774 916 66204 416 555 65 94 749 804 996 67918 68105 229 337 703 45 940 81 69020 178 349 96 453 590 721 812 907 70117 480 842 71023 39 44 264 722 49 91 72101 9 64 68 351 73088 657 70 724 61 90 927 74077 121 94 399 58 435 512 754 75009 120 287 324 531 75 662 76 775 76019 392 442 815 970 77075 230 685 719 47 903 78085 227 81 392 605 60 85 721 62 75053 50 213 301 471 711 967 968 80261 555 636 81015 304 470 83 96 82019 23 798 904 82072 821 20 68 30 848 83502 14 614 745. 84755 946 74 85027 103 385 424 606 937 86147 562 976 87007 80 374 909 88322 465 711 88 89257 600 90096 159 220 318 742 49 98 91095 204 88 316 71 405 21 521 700 08 997 91282 28 958 93674 503 611 758 818 44 99 94447 977 95162 559 747 967 96068 104 332

456 722 26 97037 49 195 214 345 98 445 561 645 54 839 985 98426 67 621 78 722 37 853 95 99392 427 637 899 961 99 100018 41 678 787 908 101119 263 434 700 80 835 45 102420 103099 188 784 96 876 909 104073 101 16 264 352 78 847 105070 162 687 749 106361 827 60 94 138 224 32 664 66 844 50 95 108023 85 145 207 631 778 834 927 41 90 109221 34 82 96 320 414 948 110175 310 51 474 569 111087 184 357 80 708 58 96 830. 112013 38 202 87 568 93 715 810 69 113180 233 114060 809 953 115328 522 36 42 603 746 116020 581 95 784 844 65 81 938 117059 154 340 626 628 777 118022 284 121010 41 78 298 487 523 649 59 377 316 580 898 920 120061 223 90 363 76 284 121010 41 78 298 487 523 649 59 122278 532 688 771 806 989 123290 658 124052 263 64 562 740 865 94 125023 193 344 406 85 687 728 76 851 126098 112 287 436 820 956 127024 205 581 709 815 900 03 55 128054 274 614 732 77 834 129090 125 732 36 130033 642 57 131026 94 159 307 98 528 74 713 44 919 27 132269 585 787 88 133008 89 548 759 880 134017 164 70 464 602 21 66 717 135070 134 665 702 823 136037 54 188 558 817 994 137375 93 772 138084 336 633 712 811 139179 207 582 697. 140016 198 307 401 57 604 80 755 605 863 141289 588 517 95 930 85 142074 303 143263 303 40 423 506 600 41 793 930 144415 736 909 22 25 145580 966 146000 219 55 86 727 147152 97 99 757 93 963 148088 99 117 731 814 149160 66 333 774. 150102 246 77 405 523 29 99 615 77 753 914 151005 34 55 66 185 365 448 976 89 98 152063 110 366 723 842 153009 21 214 49 635 809 971 154035 85 138 299 389 425 45 78 84 535 789 817 917 155083 349 400 156034 132 353 92 504 837 157048 277 737 158133 220 689 725 88 882 159324 63 472. 160093 222 301 70 519 743 66 95 814 161035 242 370 77 516 51 754 852 937 162318 494 832 68 163312 727 831 164004 470 558 740 64 165079 141 95 357 61 505 28 868 166108 438 556 783 167082 178 352 416 578 719 844 981. 168301 65 515 603 15 711 92 833 169029 284 439 573 666 822 91 925 62 70. 170004 33 217 25 393 503 722 867 171157 85 582 804 951 58 172008 142 733 83 85 173823 86 504 6 644 909 95 174060 214 472 78 646 733 849 949 97 175257 458 70 547 689 794 868 946 176118 22 286 177531 178145 357 492 667 85 892 94 179058 184225 44 87 90 823 99. 180025 187 221 475 545 615 19 181432 697 768 895 182154 187 205 16 437 504 74 627 712 89 866 72 906 78 183020 97 432 56 91 897 996 184331 32 599 620 783 803 94 185131 78 378 446 280 186045 360 489 617 707 852 77 187042 204 518 97 677 761 903 50 188091 180 82 622 822 68 976 99 189008 43 72 96 219 40 469 803 658 841. 190061 329 58 432 95 551 988 96 191030 228 317 53 682 782 192022 44 72 119 382 559 170 730 193144 76 82 245 54 531 771 930 61 194034 65 87 270 325 75 559 931 195017 18 180 84 412 96 900 33. 196246 407 618 782 84 935 197126 78 20 58 548 783 802 76 81 198116 219 456 567 97 79062 255 334 479 624 970 200209 15 397 600 15 35 479 624 20104 202 417 572 842 45 94 913 91 202253 306 85 472 625 47 80 20368 217 67 452 515 43 204093 115 43 62 507 71 613 573 78 910 205154 252 97 406 525 609 956 57 206011 18 185 234 47 346 415 559 686 89 702 60 79 951 207019 104 54 307 454 208114 344 613 209054 76 248 669 744 846.

טרויער-אקאדעמיע

צום אנדענק פון א. וו. פינגערהוט ז"ל

היינט, 8 א זייגער אווענד קומט פאר אין לאקאל פון בעקער-צעך (ווסכאדניא 57) א טרויער-אקאדעמיע, געווידמעט דעם יונג-פארשטארבענעם עסקן און האנדווערקער-טוער אליעזר וואלף פינגערהוט ז"ל.

א גנבה

(–) נעכטען בייטאג האבען זיך גנבים אריינגעכאפט אין דער וואוינונג פון אינהאבער פון שאקאלאד-פאבריק מיכאל טורעק (גלובנא 56) און ארויסגע'גנב'עט זאכען אויף 4.000 זל. פאליצייזוכט די גנבים.

פון די טעאטערן

„ארדט" – וכל מאמינים שהוא.

שטאטיש טעאטער – „פערברעכער".

פאפולארני – „קרעטשמערקע".

פילהארמאניע – רעציטאציע-אווענד פון פרל. ריכטער.

פון „וויזא"

היינט, 9 אין אווענד וועט אין לאקאל פון „וויזא", האלטען א פארלעזונג ד"ר אסקאלי פון פאריז א.ד.ט. „די יודישע ליטעראטור אין דער פראנצויזישער שפראך".

מעלדונגען

פראפ. מעטאל-בראנזשע ארב. פעראיין אין לאדז.

אכטונג ארבייטסלאזע מעטאל א ביטער! רעגיסטרירט אייך אויף דער פסח-אקציע פון דער קהלה.

די רעגיסטראציע קומט פאר אין לאקאל פון טראנספארט-פעראיין לאגעווניצקע 4. מיט אך דעם 26-טען און דאנערשטאג דעם 27-טען מערץ פון 7—10 אווענד. 11860

די פערוואלטונג.

אלג. פראפ. לאנדעס-פעראיין פון בעקליידונג-ארבייטער אין פוילען, אפטיילונג לאדז. לאגעווניצקע 4. טעל. נר. 184-37.

אכטונג נאדעל-ארבייטער! ארבייטסלאזע וואס ווילען געניסען פון דער פסח-אקציע וואס די קהלה גיט ארויס דארפען זיך רעגיסטרירען אין פעראיינס-קאנצעלאריע ביז דאנערשטאג ר. 27. מערץ. די קאנצעלאריע איז טעטיג יעדען טאג פון 10 פריה ביז 1 מיטאג און פון 6 ביז 10 אווענט.

די פערוואלטונג.

פראפ. פעראיין פון טראנספארט-ארבייטער לאגעווניצקע 4.

אכטונג טראנספארט-ארבייטער! טרעגער, דראושקאזשעס און פורמאנעס-משרתים. די רעגיסטראציע אויף פסח-שטיצע פון דער קהלה, קומט פאר ביז פרייטאג, ר. 28. ה. ח. יעדען אווענט אין פעראיינס-לאקאל לאגעווניצקע 4. 11860

אכטונג, פראטעסט-בעזיצער פון דער פירמע

Fabryka Wyrobów Opatrunkowych

R.Strzelecki, Warszawa, Kujawska 1

און פון דעם גוט-בעזיצער פערקאווסקי, ווארשא, פיענקנא 43. ביטע זיך צו ווענדען צוליב אייערע אייגענע אינטערעסען צו ס. לעווין פיעטריקאווער 31.

בעמערקונג: ס'האנדעלט זיך וועגען ליקווידאציע פון דער פירמע פערקאווסקי, ווארשא, פיענקנא 43.

Dr. med.

B. Robinzon

אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען

פעטריקאווער 10, טעל. 31-86

נעמט אן פון 8–9½ פריה און פון 3–4½ נאכמ.

צאהן-ארצט

St. Gelberg

וואוינט יעצט

Zawadzka 14, tel. 108-33

נעהמט אן פון 10–2 און פון 4–7

DR. MED.

L. Pikielny

אוראלאג

ספעציאל-ארצט פאר נירן, בלאז און הארן-קראנקהייטען

8 NAWROT 8, tel. 2,19-90

נעהמט אן פון 4–7 אווענד.

Dr. Z. Rakowski

ספעצ. פאראוירען-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקה.

קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 27-81.

רעכטשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3

Dr. med. I. WAJNBERG

Cegielniana 47, tel. 26-02

אינערליכע קראנקהייטען.

ספעציעל פאר לונגען- און הארץ-קראנקהייטען בעשטראהלונגען און קינסטליכע בערג-זון.

נעמט אן און דערמאם פון 3—5 נאכמ.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטע און דענטיסטישער קאבינעט.

בזשעזשינער 11, טעלעפאן 3763

אפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

ד"ר אימיך נאז, האלז, אויערען קר	4½—3½
ד"ר קערשנער קינדער-קראנקה.	9-11 3-4½
ד"ר שיפמאן אינערליכע קראנקהייטען	12—2
ד"ר לוביטש 1 און געשלעכטס-קר	12½ - 1½
ד"ר שמירגעלד נערווען און זאמיגע קר.	1—2
ד"ר גאלדבלאט אויגען-קראנקה.	12½—1½
ד"ר חיים כירורגישע קראנקהייטען	2—3
ד"ר שמערלאווסקי פרויען- און געבורטס-הילף	3½—4½

פסיכא-טעראפיע, שפראך-שטערונגען ווי שטאמלען א.א. ווי פיקען-שטע"ן, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראהל, איינשפ. יצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראצ. אויף ערלעדיגען אין שטאט. און לאבאראטאריום וועלכע קענען אלע ארט אנאליזען, אויך פלעגמעס און בלוט

אימפונגען געגען שקארלאטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען

א רענטגען-אינסטיטוט.

ד"ר ראזשינסקי מאר פאלסקא

צאהן-ארצט 10—1 3—6

ק'נסטליכע ציינער, קראנען, פאמבען א. א. וו.

די לעטשניצע איז טעטיג אויך זונטאג

אויטא-פערקעהר לאדז-קאליש

האלטע-שטעל אגראדאווא 9

פאהרט אב 7.30 פריה, קומט נאך קאליש 11 א זייגער פריה.

פאהרט צוריק נאך לאדז 2.15 נאכמיטאג, קומט נאך לאדז 5.30 אווענד.

„AUTO-RUCH"

הלא חכמה תקרא, ותבונה תתן קולה

בצדק כל אמרי פי, אין בהם נפתל ועקש, אשרי אדם שמע לי, לשקד על דלתותי יום יום

איבער דעם זאלסטו נאר קומען אין מיין רעכטסקאנסולטאציע-ביורא צו ה' מאנעלא, פיעטריקאווער 17

(זאכאדניא 52) טעל. 148-79

וואו עס ווערט פינקטליך ערלעדיגט, גענויע סענזאפט נעשריבען אלערליי ביטעס: ציווילע, קארנע, האנדלאווע, אפעלאציעס, אדוואלאניעס, קלאוזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעדט אין פוילען, וועגען דירות אין ארוזשאנד ראזיעמטשי, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.

מיט אכטונג

ד. מאנעלא, רעכטסקאנסולענט פעטריקאווער 17.

ביטשריפטען- און האנדעלס-בעראטונגס-ביורא ערטיילט אלערליי אינפארמאציעס און פיהרט

א פערמיטלונגס-אפטיילונג „OBRONA"

אינהאבער: מאקס בארנשטיין און קאמפ. לאדז, שענקעוויטשא 15

ערלעדיגט אלערליי ביטעס אי. געריכט, אדמיניסטראציע, סקארב און מיליטער-אינסטאנצען.

בעמערקונג: ספעציעלע וועקסעל- און שטייער-אפטיילונג

מיטארבייט פון ערשטקלאסיגע פאך-קרעפטען.

די ביורא איז טעטיג פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

Dr. H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאנא 25, טעל. 126-87

ספעציעל ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע, אלע ארגאניזען, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען

נעמט אן פון 8-2 נ.מ. און פון 5-9 אוו.

סוחרים און פאבריקאנטען

וועלן איהר קריגט פראטעסטען פון ווארשא און דאנציג, ווענדעט זיך גלייך אין ביורא

„VERITAS"

לאדז, פיעטריקאווער 31

פיליע: ווארשא, נאלעווקי 39

דארט ווערען גלייך ערלעדיגט אייערע אינטערעסען. ס'ווערען אנגענומען אלעאט סטראוועט דורך איינגנע אדוואקאטען. ספעציאליסט אין געריכטס-גאזועראן. אלעארט פערטרויאונגס-אנגעלעגענהייטען ווערען ערלעדיגט דורך א דיפלאמירטען און בעוואוסטען יוריסט אין א בעשטימטער שעה.

יורידישע עצות אומזיסט פון 5 – 7 אין אווענד.

די ביורא איז טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אווענד.

אינפארמאציעס וועגען זעמטליכע רייזע- און פאס אנגעלעגענהייטען, ווי אויך וועגען מיל טער-ענינים.

מיט אכטונג

רעכטס-קאנסולטענטען-ביורא

„VERITAS", Piotrkowska 31

פאר וויכטיג פאר סאדע-וואסער-פאבריקאנטען!

א נייע פאטענטירטע קאנסטרוקיע

באלאנען-קראנען

וועלכע זענען זעהר פראקטיש, בעקוועם און היגיעניש צום געברויך. זעהר קינסטלערישע און מאדערנע אויספערטיגונג.

צו בעקומען ביי

S. Puterman

WÓLCZAŃSKA 15.

בעמערקונג: היט אייך פאר פאלסיפיקאטען

Dr. med.

LAJCHTER

צאהן-כירורג

Chor. szczęk, dziąsel podniebienia, języka it.p

przeprowadził się na ZIELONĄ 9

Ip. front, tel. 149-66

od 1½–5 po poł.

Dr. ADAM

GROSGLIK

Al. Kościuszki 27

tel. 51-78

הויט און ווענערישע קראנקע ר'ן נאגען און ליפשמיילאינגס. נעמט אן פון 4—7 אין אווענד

W. EYCHNER

גינעקאלאג-אקושער

זגערזשער 11.

טעל. 134-72

נעמט אן פון 6–8 אווענד

א פאטעפאן

אין גוטען צושטאנד שווייצאריש ווערק איז פרייז-ווירדיג צו פערקויפען ביי שפירא

זגערזשער 28. 5845

דעטעקטארען קאמפלעט

מיט א סלוכאווקע און אנטענע פון 28 זל.

RADIO - LLOYD

Przejazd 8.

ראט לעצט! אכטונג! אכטונג!

קאנקורענץ-פרייזען!

כדי צו ערמעגליכען די ברייטסטע קרייזען פון ג' פובליקום צו בעקומען א ביליגע און גוטע קינסטלערישע אויפנאהמע, זענען די פרייזען אין מיין פאטאגראפישען אנשטאלט געווארען פערקלענערט ווי:

12 שט.	„EXPRESS PICTURES"	זל. 2
6 „	פאס-פאטאגראפיעס	2 „
6 „	פאסט- „ „	ברוין 6 „
6 „ „ „	אויף זייד	8 „

אכטונג! צו א ½ טוץ ווידענע פאסט-פאטאגראפיעס גיט מען צו

א אריגינעלען פארטרעט בחנם

ס'ווערען אויך אויסגעפערטיגט פארטרעטען אין ראהמען און אויך א פערקויף פון ראהמען. קומט און איבערצייגט אייך

מיט אכטונג

קונסט-פאט. אנשטאלט „PARISIEN"

פראנציסקאנער 30

בעקאנטמאכונג.

דערמיט מאך איך בעקאנט דאס איך נעהם אן צו נייען קליידער, בלוזען, מענטלען און קינדער-זאכען לויט די נייעסטע פאריזער מאדעלען. אלעס צו ועהר ביליגע פרייזען.

ביטע זיך איבערצייגען!

פיעטריקאווער 31.

קעער אב., 1. שט., ח. 48,

BAHARIER.

SKRADZIONO mi na tramwaju portfel, zawierający różne dokumenty oraz 1/4 losu 5-ej klasy Loterji Państwowej za Nr. 86.995. — Znalazca zechce zwrócić do A. Sytnera, Wschodnia 65·

2 צימער און קוך

מיט בעקוועמליכקייט, 1-טער שטאק, צענטרום, גאז און עלעקטריע – ואפארט צו פערדינגען.

טעלעפאן 139-62.

השבת אבדה.

ס'איז פערלוירען געווארען א שווארצער פארטפעל מיט א טשעק אויף 750 זל. און 3 וועקסלען, וועלכע זענען צאהלבאר 9/4, 15/5, 20/5, 8.6. די וועקסלען ווערען ערקלערט פאר אונגילטיג. אלע בעטרעפענדען זענען געבעטען נעהערען. אנצוגרייכען צו קא"ושעט, דרעווינאוסקא 11

יוד. פרויען-פערבאנד וו.י.ז.א. פושעיאוו 2

היינט, 9 א זייגער אווענד, וועט אום'ן ווארשעווער כען טעה-אווענד

ה' **ד"ר עסקאלי** פון פאריז

האלטען א רעפעראט א.ד.ט.:

„די יודישע ליטעראטור אין דער פראנצויזישער שפראך"

איינטריט פאר מיטגלידערינס 30 גר., פאר אריינגעפיהרטע געסט—50 גר.

5853

א קוכען-קרעדענס

ווי אויך אנדערע גענוצטע מעבעל געלעגענהייטליך צו פערקויפען.

צו ערפאהרען:

ראזין, נארוטאוויטשא 42. 1989

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט

זגיערסקא 17 טעל. 16-33.

ד"ר ראקאווסקי נאז האלז, אויערען קר 10 – 11	2 - 3, 6 – 7
ד"ר רוזשאנער הויט און געשלעכט קראנקה.	1—2
ד"ר גאלדשטיין- אויגען-קראנקהייטען פאלאק	1—2
ד"ר יוסטמאן נערווען קראנקהייטען 12—2 חוץ זונ.	
ד"ר ראזענצווייג קינדער-קראנקהייטען 10 12	4 5
ד"ר פאפיערני פרויען און געבורטס-הילף 11-1½	5-6
ד"ר קאנטאר כירורגיש-קראנק. 4½-5½ זונ.	1—2
ד"ר חיינבערג אינ. הארץ לונגען 12—1, 6½	7½ –
ד"ר טוכפעל רענטגען	12—2, 4—6
א. גראזענטשיק צאהן-ארצט	3—7
ראזענס צאהן-ארצט	8 - 2

צאהן-מונד-היילונג, בעלייכטונגען, קראנען, פאמבען א.א"ח

בי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען

א רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונגען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שטאמלער. אימפונגען געגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4 - 5 נ"מ

די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג וויזיט אין דער שטאט.

ערצט.-קאסמעטיש. גאבינעט

פרל. מארקוס נעהמט אן פון 5–7 אווענד.

אנאנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 „ „ „ „ —60 „ „ „ 4 „
נאכ'ן טעקסט—12 „ „ „ „ —18 „ „ „ 8 „
פאר א מילימעטער-שורה: אויסער דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז – 5 זל. א חודש מיט אפטראגען א היים; אויף דער פראווינץ – 6 זל. א חודש; אין אויסלאנד – 8 זל.
פאר'ן אינהאלט און טערמינען פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך
די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 24.